Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...тямнай 1921 оной ...брин 21-нэй гарана | № 250 (13739) | 1974 оной октябриин 24, четверг | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ленинскэ национальна политикын агууехэ туйлалта—СССР-эй арадуудай интернациональна нэгэдэл, аха дүү ёһоной хани барисаан мандаха болтогой!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойдо зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

...ОВЕТ УЗБЕКИСТАНАЙ ТАБИН ЖЭЛЭЙ ОЙ

...збекистанай коммунис партиин ...ентральна Комитедтэ, ...бегэй Совет Социалис Республикын ...ерховно Соведэй Президиумдэ, ...бегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...етскэ Союзай Коммунис партиин ...льна Комитет, СССР-эй Верхов... ...ведэй Президиум, СССР-эй Ми... ...үүдэй Совет Узбегэй Совет Со... Республикын, Узбекистанай ...нис партиин тогтоогдон байгуу... ...ар 50 жэлэй гайхамшаг ойтой ...дуулан. Узбекистанай хүдэл... ...д, колхозн игууд болон интел... ...ние, бүхы ажалшадые, эдэнэй ...ы манлай—коммунистнуудые ...ар амаршална.

...ехэ Октябриин социалис рево... ...илаһанай ашаар Узбекистанай ...д совет гүрэн түрэтэй, үнэхөө... ...өотэ байдалтай, социальна үн... ...убилалтануудые хэхэ үргэн ехэ ...ломжотой болоо. Эдэ шэнэдхэл... ...бэелүүлэгдэжэ, арад зоной ...алае хубилгаа. Хаанта России ...гэгдэнги захa хизаар байһан ...аг манай орон доторхи хүгжэн ...һан республиканууд ай нэгэн бо...

...алис нацинуудай хани барисаа... ...дотор, СССР-эй ород ба бусад ...ай үдэр бүриин, аха дүү ёһоной ...дьхэлэй туһаламжын үндэһөөр ...асагай жэлнүүдтэ Узбегэй Со... ...иалис Республика Коммунис ...хүтэлбэри доро экономическа, ...ескэ ба соёлой хүгжэлтын та... ...ари ехэ алхам хээ.

...истан 50 жэлэйнгээ ойе угаа ...алтануудтайгаар угтаба. Рес... ...дотор мүнөө сагай мянга гур... ...н завод болон фабриканууд ...Эдэнь зуу гаран һалбари, тэ... ...машина бүтээлгын, горно-ме... ...ческа, алтанай, авиационно, ...бүд нэхэдэг һалбаринууд. ...Промышленностиин бүтээн гар... ...хы продукцинь энэ үе соо 140 ...ехэээр нэмээ. Хүдөө ажахы ...үргэнөөр, ашаг үрэ түгэсөөр ...Узбекистан Союз дотор ур... ...аг «сагаан алтанай» гурбанай ...ибһаа ехые үгэдэг, манай оро... ...опогой гол баазань болоно. ...үрэ жэмэс, виноград, бахчева... ...нуудые, һү, мяха ба хүдөө ажа... ...д продукци улам ехээр үйлэд... ...абадаг болож байнхай. Үлэн...

...дайда, Каршинска ба Сурхан-Шерабадска талануудые уһаар хангаха угаа ехэ хүдэлмэри һүүлэй жэлнүүдтэ хэгдээ.

Эндэхи арад зоной соёл... хүгжэжэ, асари ехэ хубилалтанууд болоһон байна. Узбекистан үргэлжэ дээрээ үзэг бэшэг шудалһан, түрүү эрдэм, литература ба искусстватай республика болонхой. Эхэнэрнүүдые бүрин эрхэ сүлөөтэй болгоһон ушар—социальна ехэ туйлалтануудай нэгэн мүн. Республикын эхэнэрнүүд мүнөө ниитын ажабайдалда, шэнэ общество байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Ажалшадай байдал улам баян дэлгэр болоно. Хото городуудай, ба кишлаагуудай түхэл шэнжэнь хубилна. Байрын гэрнүүдэй барилга үргэн дэлисэтэйгээр эрхилэгдэнэ. Ташкент газарай хүдэлһэнэй һүүлээр арадуудай хани барисаанай һүлдэ, гоё һайхан хото боложо дахин мүндэлөө.

Арадуудай хани барисаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ, ороной ба совет республика бүхэнэй һалбаралгын ба түгэлдэр хүсэнэй хэлбэришэгүй үндэһэ һуури болгошо Совет Социалис Республикануудай Союзай экономикын, соёлой хүгжэхэ хэрэгтэ Узбекистанай ажалшад зохихо хубитаяа оруулаа, оруулжа байна. Эдэнэр совет арадуудта таарамаар —социалис Эсэгэ оронойнгоо аша туһада шэн зоригтойгоор ажалладаг, марксизм-ленинизмын суртал бодолнуудта үнэн байдаг гайхамшаг шэнжэ шанарнуудаар нэбтэрэнхэй байһанаа харуулна. Узбекистанай хүбүүд, басагад Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хатуу шэрүүн жэлнүүдтэ бүхы совет арадтай хамта жагсажа, немец фашис булимтарагшадта эсэргүүсэн, баатарлигаар тулалдаһан. фронтын аша туһада зорюулжа, тыл дотор эрэлхэгээр ажаллаһан, социалис Эхэ орондоо заха хизааргүй үнэн байдагаа элирхэйлэн харуулһан юм.

Узбегэй ССР-эй онсо гайхамшаг туйлалтануудынь—Коммунис партиин ленинскэ национальна политикын, совет арадуудай аха дүү ёһоной эбдэршэгүй бата хани барисаанай, харилсан туһалалсалгын үрэ дүн, республикын хүдэлмэришэдэй, колхозн игуудай, интеллигенциин зориг түгэлдэр ажалай аша үрэ мүн.

Республикын ажалшадай амжалтанууд КПСС-эй дайшалхы томо отрядуудай нэгэнэй—коммунис байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые дүүргэн бэелүүлхын, ажалшадые совет патриотизмын, пролетарска интернационализмын үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхын тула хүмүүжүүлхы политическэ, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулдаг Узбекистанай коммунис партиин ажал ябуулгатайнь нягта холбоотой. Узбекистанай ажалшад партийна организацинуудай хүтэлбэри доро жагсан, КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хамаг оролдолго хүсэлэнгүүдээ зорюулна. Партида, совет арадта хандаһан КПСС-эй ЦК-гай хандалгада харюу болгон, эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй түсэбые, тэрэнэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа болзорһоо урид дүүргэхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэнэ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь—Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһантайнь дашарамдуулан, Узбегэй ССР-эй хүдэлмэришэдые, колхозн игуудые, интеллигенциие, бүхы ажалшадые үнэн зүрхэнһөө амаршална, республикын ажалшад коммунис байгуулалтадаа бүри ехэ шэнэ амжалтануудые туйлаха гээд батаар этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Узбегэй Совет Социалис Республика мандаха болтогой!

Узбекистанай коммунис парти — КПСС-эй дайшалхы отряд мандаха болтогой!

Совет Социалис Республиканууд ай Союз—манай социалис Эхэ ороной бүхы арадуудай хани барисаанай, аха дүүгэй холбооной түшэг тулгуури мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулгын үүсхэлшэ, эмхидхэлшэ—Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

УЗБЕГЭЙ КОМПАРТИИН, УЗБЕГЭЙ ССР-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН БАЯРАЙ СУГЛААН

Нүхэр М. А. СУСЛОВАЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Гайхамшагта ойн баяр, арадай ехэ һайндэрөөр— Узбегэй Совет Социалис Республикын болон Узбекистанай Коммунис партиин 50 жэлэй ойгоор дашарамдуулан, таанадта, энэ баярай заседанида хабаадагшадта, таанадаар дамжуулан республикын коммунистнуудта, бүхы ажалшадта Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй зүгһөө топ үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые хүргэхыемни зүбшөөгыт. Танай республикада зорюулһан амаршалгын текстые дамжуулан үгэхыемни зүбшөөгыт.

Хүндэтэ даалгабари дүүргэжэ, танай һайндэртэ хабаадалсаха гээшэ намда айхабтар ехэ баяртай хэрэг байна.

Энэ жэлдэ хэдэн союзна республика хахад зуун жэлэйнгээ ойн баярые тэмдэглэхэнь. Манай олонациональна социалис Эхэ ороной республика бүхэнэй ойн баяр бүхэсоюзна, бүгэдэ арадай удха шанартай хэрэг мүн.

Мүнөөдэршье совет Узбекистанай 50 жэлэй ойе манай ороной бүхы арадууд таанадтай хамта тэмдэглэжэ байна. Энэ зал соо бүхы союзна республикануудай делегацинуудые харанабди. Мүн олон миллион ород болон украинецууд, белорус болон казахууд, грузин болон азербайджанецууд, литовцууд болон молдаванууд, латыш болон киргизүүд, таджик болон армянууд, туркмен болон эстонецууд, Советскэ Союзай бүхы үндэһэ яһатанай ажалшад сэдьхэл зүрхөөрөө эндэ байлсана ха юм. Манай орон дотор коммунизм байгуулха ниитэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулжа байгаа аха дүү Узбекистанай элитэ амжалта туйлажа байһандань тэдэнэр үнэн сэдьхэлһээ баярладаг.

Танай республика алдартa, ехэ замаар ябажа гараа. Түүхын богонихон болзор соо асари ехэ экономическа, социально-политическэ болон культурна хубилалтанууд болоһон байна. Социальна дэбжэлтын түлөө түрүү тэмсэлшэдэй эгээл зоримгой бодолнууд соонь лэ байһан юумэнүүд мүнөө бэелүүлэгдэнхэй. Узбек арадай ажабайдалда болоһон үнэхөөрөө гайхалтай хубилалтануудые үнэн зүбөөр сэгнэхын тулада мүнөөнэй гайхамшаг байдалые урдынь байдалтай лэ эшэжэ үзэхэдэ болохо байна.

Дунда Ази ба Казахстан гээшэ России аграрна болон түүхэй эдэй газар нютаг гэжэ хаанта засаг харадаг байгаа. Нютагай феодалнууд ажалшадые хайра гамгүйгөөр мүлжэн дээрмэдэжэ, исламай мухар һүзэгтэ албан шад тэдэнэй ой ухаае мунхаруулжа байгаа. Мүн хаанта засагай мүлжэлгэ дарлалта эндэ эгээл бузагай муухай түхэлөөр үзэгдэжэ байһан юм. Арад олониитэ үлэсхэлэн хооһон байдалтай, үбшэ тахалда диилдэжэ, харанхы мунхаг байһан юм. Илангаяа эхэнэрнүүд ямаршье эрхэгүй, айхабтар хүндэ хүшэр байдалтай һуугаа.

Узбекистанай газар дайда дээрэ экономико ямар гээгдэнги хойрог, ахир тулюур байгааб гэжэ совет хүнүүдэй мүнөө үетэнэй ухаан бодолоороошье ойлгохонь хэсүү. Промышленность гэхэ юумэн эндэ үгы байгаа. Ядахадаа, хадааһаншье гадаадаһаа асаргадаг һэн. Гар үзүүрэй ажал эрхилдэг хэдэхэн лэ предприяти хүдэлжэ байгаа. Ажахын гол һалбари болохо газар ажалшье айхабтар доройн муу һэн. Урда сагай ахир зэбсэгүүдээр — модон анзаһан болон кетменээр элдүүрилэгдэжэ байһан газар муу ургасатай байгаа. Декханинай айхабтар хүшэр хүндэ ажал хэжэ, хүлһөө ехээр адхаруулбашье һаань, мүртэй үрэ гарадаггүй һэн.

Дунда Ази болон Казахстанай арадууд эртэ урдын соёл культуратай юм. Гоё һайхан олон ордон барилганууд, элдэб гоё угалзанууд болон литературын памятнигууд урда сагһаа үлөө юм. Гэбэшье феодализмын эзэрхэлгэ арадай культурна хүгжэлтые тушажа байгаа. Жэшээлбэл, революциин урдахи Узбекистанда хүн зонойнь 98 процент үзэг бэшэг мэдэхэгүй байгаа бшуу.

Агууехэ Октябриин социалис революциин илан мандаһанай ашаар Узбекистанай ажалшад, бусад республикануудай арадуудтал адли, өөрын социалис гүрэн түрэтэй, үнэхөөрөө эрхэ сүлөөтэй боложо, үндэһэн социалис хубилалтануудые хэхэ үргэн ехэ арга боломжотой болоһон байна. Эдэ бүгэдын бэелүүлэгдэһэнэй ашаар арадай хуби заяан хубилаа. Хаанта России гээгдэнги хизаар байһан энэ нютаг манай ороной һалбаран хүгжэжэ байгаа республикануудай нэгэн болонхой. Совет засагай жэлнүүдтэ социалис нацинуудай эбтэй эетэй бүлэ соо ород болон СССР-эй бусад арадуудай үдэр бүриин, һайн сэдьхэлэй, аха дүүгэй туһаламжын ашаар, Коммунис партиин хүтэлбэри доро Узбегэй Совет Социалис Республика экономическа, политическэ болон культурна хүгжэлтэдэ асари ехэ амжалта туйлаһан байна.

Узбекистанай болон Советскэ Союзай бусад республикануудай социальна дэбжэлтын орьёл тээшэ түгэс хүсэтэйгөөр дабшаһан ушар Коммунис партиин ленинскэ национальна политикын гайхамшаг үрэ мүн. Мүнөөдэр бидэнэр Владимир Ильич Ленинэй революционно сэсэн мэргэн ухаан бэлигтэ дахин, дахин ханданабди. Мүнөө үедэ болоһон агууехэ хубилалтанууд, тэрэ тоодо ниитын ажабайдалай айхабтар орёо талань болохо үндэһэ яһатанай хоорондын харилсаандашье болоһон хубилалтанууд Ленинэй нэрэтэй холбоотой.

Маркс, Энгельсын һанал бодолнуудые хүгжөөхэ зуураа, Ленин манай партиин национальна политикын программна гол зүйлнүүдые найруулһан байна. Эдэнь дарлагданги арадуудай эгээл гүн сэдьхэлэй хүсэл эрмэлзэлгэнүүдтэй таараллдажа, Коммунис парти түрүүтэй хүдэлмэришэн ангие тойрон жагсахадань туһалһан байна. Национальна асуудал гээшые түүхын тодорхой байдал хараада абан хаража үзэхэ хэрэгтэй, национальна аша туһые ангиин талаһаа хараха, тэрэниие пролетариадай тэмсэлэй аша туһада, социализмын эгээн дээдэ аша туһануудта хабаадуулха хэрэгтэй гэжэ Ленин һургадаг һэн.

Национальна асуудалаар Ленинэй найруулһан теори болон Коммунис партиин программа России арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй тугынь болоһон байна. Энэ хүдэлөөн хадаа хаанта засагта, буржуазида, помещик болон феодалнуудай эзэрхэлгэдэ, хуушан дэлхэйн бүхы хүсэнүүдтэ эсэргүү арад зоной уур ехэтэ хүсэтэ хүдэлөөн болоһон байна. Манай парти пролетариадай ангиин тэмсэлые дарлагдаһан арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлтэй зүбөөр холбохо үльгэр жэшээ харуулаа юм. Урдань хуушан дэлхэйдэ ангиин болон национальна дарлалта байһан. үндэһэ яһатад хоорондоо эбгүй, тусгаарлагданги амяраа һуудаг байгаа. Иимэ байдалай орондо Коммунис парти, хүдэлмэришэн анги шэнэ дэлхэй, ажалшадай нэгэдэлэй дэлхэй байгуулаа юм. Эндэ ямар нэгэн наци ондоо үндэһэ яһатануудые багахаараршье дарладаггүй, ямар нэгэн үндэһэ яһатанда үлүү эрхэ орой доошье олгогдодоггүй.

(Эхин. Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

Нүхэр Ш. Р. РАШИДОВАЙ хэһэн элидхэлһээ

...э-хойшо Ленинэй ...ентой, мүн «Арадуу... ...барисаанай орден... ...ээд. республикын ...үшөө нэгэ үндэр ...ань гэжэ бидэнэр ...гүй ехээр баяр... ...бди. Энэ шан ха... ...э Октябриин үзэл ...ай илан мандаһые ...манай арадай ха... ...жэлэй туршада хэ... ...болон ажалай үрэ ...үнэн зүбөөр согсо... ...лэбэ.

...Центральна Ко... ...ССР Союзай Вер... ...едэй Президиумэй ...истрнүүдэй Сове... ...халуун амаршал... ...республикые шаг... ...ССР-эй Верхов... ...Президиумэй ...бидэнэр айхабтар ...оригтойгоор, хү... ...йгаар сэдьхэлээ ...ртаабди. Социалис ...илалтын түлөө ...дэлхэй дээрэхи ...социалис олона... ...гүрэниие батад... ...ороноо хамгаалха, ...н коммунис бай... Узбекистанай ...туйлаһан аша ...тэдэн дотор үн... ...гдэнхэй.

...лын хани халуун ...ь түлөө, совет Уз... ...амжалтануудые ...эжэ, һайн һай... ...нүүдые хэлэһэ... ...Ш. Р. Рашидов ...Центральна Коми... ...ССР-эй Верховно ...Президиумдэ болон ...Министрнүүдэй Со... ...станай Компар... ...льна Комитедэй ...эй ССР-эй Вер... ...дэй болон Ми... ...Соведэй, рес... ...коммунистнууд ...ажалшадай зүг... ...нэй баяр баяс... ...н байна.

...партидаа халуу... ...дурладаг, пар... ...шагүй үнэн ...республикын ...ашье түрэл партидаа хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байхабди, хамаг бүхы асуудалаар тэрэнэй дотоодын болон гадаадын политикые хододоо дэмжэхэбди, мүн партиие даган, үнэн сэхэ ленинец, коммунизмын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Леонид Ильич Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедые даган, нэгэн жагсаалаар дабшахабди гэжэ баяртайгаар ёһолоч тангаригланабди гээд элидхэлшэ хэлэбэ.

Ойн баярай үдэрнүүдтэ Узбекистанай ажалшад республикын ябажа гараһан замые айхабтар ехээр сэдьхэлээ ханан хаймадан харана. Мүнөөнэй Узбекистанай гайхамшаг бодото байдалда узбек арадай олон үетэнэй эгээл һайхан һанал хүсэлнүүдынь бэелэнхэй гэжэ дүүрэн үндэһэтэйгөөр бидэнэр хэлэжэ шадаха байнабди.

Шэнэ, үнэхөөрөө эрхэ сүлөөтэй, зол жаргалтай ажабайдал тээшэ замые агууехэ Ленин болон ленинскэ парти манай арадта заагаа юм. Имагтал Октябриин социалис революциин илаһанай, Ленинэй үзэл суртала й илан мандаһанай ашаар бидэнэр бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудые туйлажа шадаабди.

Бүрин эрхэтэ социалис республикын байгуулагданаа, ССР Союзай бүридэлдэ тэрэнэй һайн дураараа ороһоной һүүлээр узбек арад бодото национальна һэргэлтын замда орожо, зохёохы түүхэтэ ажал хэрэгээ бэелүүлжэ эхилээ һэн. Хэдэн зуун жэлэй туршада гээгдэнги байһан манай арад һүүлэй хахад зуун жэлэй туршада асари ехэ алхам хэжэ, мүнөө үеын соёл болбосоролой орьёлнуудта хүрэжэ, урдань хэдэн мянган жэлдэшье туйлагдахагүй ехэ амжалтануудые ниитынгээ хүгжэлтэдэ туйлаһан байна.

Мүнөөнэй Узбекистан гээшэ һалбаран хүгжэжэ байгаа социалис республика, олон һалбаритай түгэс индустритай, техническэ талаар һайнаар хангагданхай, ехээр хүгжэнги хүдөө ажахытай, мүнөө үеын эрдэм наукатай, онсо өөрэ, хурса түгэлдэр соёл культуратай хизаар болонхой.

Республикын мүнөөнэй индустриальна хүсэ шадалынь революциин урда тээхидэ орходоо жэшэлэшэгүй ехэ болонхой. Промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн үнгэрһэн табин жэлэй туршада 144 дахин ехэ болоо. Мүнөө республикада бүхы юумэн — эдеэ хоолой продуктнууд болон бүдүүдһээ, хубсаһа хунар болон гуталһаа эхилээд, нефть болон газ, шулуу нүүрһэн болон электроэнерги, булад болон хабтайлгамал хара металлнууд, туулган болон алтан, минеральна үтэгжүүлгэ болон хлопок хуряадаг хүсэтэ машинанууд, трактор болон сеялкэнүүд, бүд нэхэлгын болон электротехническэ түхеэрэлгэ, насосууд болон барилгын техникэ, самолёдууд болон айхабтар орёо электронно аппаратура үйлэдбэрилэгдэнэ.

Узбекистанай индустри юһэдэхи табан жэлдэ хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна. Тэрэ түсэбтэ даалгабаринуудые үлүүлжэ ябана.

Үнгэрһэн хахад зуун жэлэй туршада республикын уудам газар дайдада амидаралта далай болон гол мүрэн миралзаа, айхабтар шухаг гидротехническэ барилганууд бодхоогдоо, олон мянган километртэ түмэр замай болон автомобилиин зам харгынууд заһагдаа. Совет Узбекистанай карта дээрэ 50 гаран шэнэ городууд бии болоо. Хүдөөгэй һуурин газарнууд ехээр хубилжа, болбосон түхэлтэй болгогдоо.

Мүн хүдөө ажахыдашье айхабтар ехэ хубилалтанууд болоһон байна гэжэ элидхэлшэ үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. Ехээр оньһожоруулагдаһан томо колхоз, совхозууд республикада бии болоо. Жэл ерэхэ бүри тэдэнэй экономико бэхижэнэ, хүдөө ажахын продукци улам ехээр абтана, поли болон фермэнүүдтэ ажаллагшадай байдал улам һайжарна.

Узбекистан болбол ороноймнай хлопогой гол баазань мүн. Гэхэтэй хамта тэрэ газар ажал болон мал ажалай бусад продуктнуудые ехэ хэмжээгээр абадаг хизаар болонхой.

Һүүлэй арбан жэлэй туршада, КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй һүүлээр хүдөө ажахыда илангаяа ехэ хубилалтанууд болоһон байна. Республика дотор газар уһалха, шанаржуулха хүдэлмэринүүд үргэнөөр ябуулагдана, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хими нэбтэрүүлэгдэнэ, тэрэ үргэлжэ дээрээ оньһожоруулагдана.

Хлопок хүгжөөлгэдэ ниилээд ехэ амжалтанууд туйлагдаа, Узбекистанай газар ажалшад болон бүхы хүдэлмэрилэгшэдынь аха дүү совет республикануудай, мүн социалис оронуудай арадуудай үмэнэ дүүргэхэ интернациональна уялгаяа нангин хэрэг дээрэ бодожо, хлопок абалгые таһалгаргүйгөөр ехэдхэнэ. Һүүлэй арбан жэлэй туршада хамта дээрээ 43 миллион шахуу тонно хлопок хуряагдаһан байна.

Мүнөө хлопок бэлэдхэхэ арадай ажахын түсэбые дүүргэһэн тухайгаа Узбекистан Эхэ орондоо элидхэжэ байна. Гүрэнэй хармаанда эрхим шанартай 4580 мянган тонно түүхэй хлопок тушаагдаба. Харин хлопок бэлэдхэхэ тухай республикын мэдээнүүдэй дүн доронь 5000000 тонно гэһэн үнииһөө хойшо хүсэһэн тоогоо бшэхэ золтой үдэрнай ойртожо ерэбэ.

Энэ жэлдэ хлопок урда урданайхиһаа түргэнөөр хуряагдаа, бэлэдхэгдээ, Үдэрэй туршада 180 мянган тонно хүрэтэр хлопок тушаагдадаг байгаа. Энэнь жэлэй түсэбэй 4 процентнь болоно. 50 жэлэй урда тээ республикамнай бүхы сезон соогоо ойроор эды шэнээн шахуу хлопок суглуулдаг байгаа бшуу. Хлопок хуряадаг техникын ашаар лэ ургаса иимэ түргэнөөр суглуулагдадаг болонхой.

Соёлой хубисхал манай арадта айхабтар ехэ аша үрэтэй байгаа. Агууехэ Октябриин урда тээ бэшэжэ, уншажа шадаха хүнүүд хизаарай бүхы хүн зоной оройдоол хоёрһоо үлүүхэн процентнь болодог байгаа. Совет засагай үедэ Узбекистанай хүн зон бүгэдөөрөө үзэг бэшэгтэй болоһон байна. Арадай гэгээрэлэй ехээр хүгжөөгдэһэнэй ашаар али бүхы һалбаринуудта хүдэлхэ мэргэжэл түгэлдэр кадрнууд олоор бэлэдхэгдээ. Мүнөө республикын арадай ажахыда хүдэлжэ байгаа бүхы хүнүүдэй 70 процент шахуунь дээдэ ба (гүйсэд болон гүйсэд бэшэ) тусхай дунда һургуулитай хүнүүд болоно. Республика дотор Наукануудай академи, мүн 190 шахуу научна эмхи зургаанууд хүдэлмэрилнэ. Урдань соёл культурын эмхи зургаанууд гэжэ манайда оройдоошье байгаагүй. Харин мүнөө иимэ эмхи зургаанууд айхабтар олошоронхой.

Зүүн зүгэй эхэнэрые боголшологдоһон байдалһаа сүлөөлжэ, үйлэдбэриин болон ниитэ-политическэ ажал ябуулгада тэрэниие хабаадуулха гээшэ социализмын ехэ туйлалта болоо юм. Совет үедэ манай эхэнэрнүүд зохёохы ёһоной ажал хүдэлмэриин үргэн замда гаража, шэнэ ажабайдалые эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад болонхой.

Социалис хубилалтануудһаа дулдыдан, хүнүүдэй үзэл бодол үндэһөөрөө хубилаа. Манай хүнүүд совет патриотизмын, социалис интернационализмын мэдэрэлээр болон бүхэнациональна совет омогорхолоор билтаран дүүрэнхэй, ниитынгээ уялгада, нүхэсэхэ, аха дүүгэй ёһоор харилсаха ябадалда хододоо үнэн сэхэ байдаг юм.

Экономико болон соёл культурын түргэнөөр хүгжөөгдэһэнэй ашаар арад зоной байдал үзэгдөөгүйгөөр һайжараа. Бүхы ороной хүн зондол адли Узбекистанай ажалшадшье социализмын бүхы булюу һайн талыень ашаглана, мүн шанга шадалтай болонхой, зол жаргалтай ажаһууна.

Узбегэй ССР-эй бүридэлдэ ородог социалис Каракалпакистан совет арадуудай аха дүүгэй бүлэ соо һалбаран хүгжэнэ. Урдань манай ороной эгээл хожомдонги булан тохой байһан энэ нютаг онсо өөрэ, хурса тодо соёл культуратай, хүгжэнги аграрно-индустриальна автономито республика болон хүгжөө юм.

Имагтал агууехэ ленинскэ партиин ашаар манай республика иимэ ехэ амжалтануудые туйлаа, мүнөө иимэ ехэ баялигуудтай болоо. Арад зоной байдал һайжаруулха гээшэ манай партиин гол зорилго бшуу.

Совет Узбекистанай амжалтанууд хадаа КПСС-эй ленинскэ национальна политикые хэлбэришэгүй шууд бэелүүлһэнэй үрэ мүн гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ хадаа социалис интернационализмын туг доро агууехэ совет аха дүүгэй холбоон дотор жагсаһан СССР-эй бүхы арадуудай хамтын оролдолгын, аха дүүгэй ёһоор харилсан ажаллаһанай, бэе бэедээ туһалалсаһанай гайхамшаг үрэ дүн мүн.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

УЗБЕГЭЙ ССР. Алмалыгай горно-металлургическа комбинат ороной томо, дүүрэн оньһожоруулагдаһан предприятинуудай нэгэн болоно. Жэл бүри энэ комбинат хэдэн мянгаад тонно һайн шанартай зэд, цинк, туулга болон бусад үнэтэ продукци арадай ажахыда үгэдэг байна.

Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ комбинадай коллектив социалис мүрысөөндэ үүсхэл гаргажа, арадай ажахын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уряа үнгэтэ металлургиин предприятинуудай дунда гаргаһан байна. Металлургнууд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) экскаваторай машинист Алексей Грунько, Социалис Ажалай Герой бригадир Вениамин Подвигин ба экскаваторай машинистын туһалагша Нишамбай Пуляганов.

ТАСС-ай фотохронико.



СОВЕТ УЗБЕКИСТАНАЙ ТАБИН ЖЭЛЭЙ ОЙ

Нүхэр М. А. СУСЛОВАЙ хэлэhэн үгын түгэсхэл

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Парти, Ленин пролетариадай диктатурын эрхэ байдалда национально-гүрэнэй харилсаае яажа шиидхэхэ тухай асуудалые али бүхы талаhаань хаража үзөөд, нэгэн ниитэ олонациональна гүрэн байгуулха гэhэн hанал гаргажа, тэрэнээ бэелүүлhэн байна. Тиигэжэ тэгшэ эрхэтэ республикануудай hайн дуранай холбоон байгуулагдаа бэлэй. Совет Социалис Республикануудай Союзай бии болоhон ушар КПСС-эй ленинскэ национальна политикын ёhотой ехэ илалта болоhон байна.

Урдань гээгдэжэ ябаhан арадууд революциин илаhанай hүүлээр хүгжэлтын капиталис шатые алгад гаража, социализмда орожо шадаха гэhэн Ленинэй тобшолол айхабтар ехэ теоретическэ ба политическэ удха шанартай юм.

Манай парти энэ тобшололдо түшэглэн, национальна политикаяа хэлбэришэгүйгөөр, шууд бэелүүлhэн байна. Энэ политиканъ ямар бэ гэхэдэ, бусад үндэhэ яhатануудhаа гээгдэhэн байдалаа хурдан түргэнөөр усадхажа, хүгжэлтын капиталис бэшэ замаар социализмда оролгодонь урдань дарлагданги байhан арадуудта туhалха.

Эгээл иимэhээ Дунда Азида залуу республикануудые байгуулан хүгжөөхэ хэрэгтэ парти болон Совет гүрэн онсо анхарал хандуулhан байна. 1920 оной эхиндэ Туркфронтын түлөөлэгшэдтэй хэhэн хөөрэлдөөн соогоо В. И. Ленин иигэжэ онсолон тэмдэглэhэн юм «...бидэнэр Туркестанда соёл болбосон, жэшээтэ социалис гүрэниие байгуулжа, тэрэ хадаа хаанта болон совет засагуудай хоорондохи илгаань ямар бэ гэжэ тэндэхи дарлагдаhан арадуудта, яhатадта харуулха ёhотой... Эгээл тиигэжэ совет Туркестан империалистнуудта богоолшологдожо байhан хүршэ арадуудтаа бодото үльгэр жэшээ болохо. бэе тээшээ тэдэниие татажа байха юм» («Правда», 1927 оной апрелиин 22).

Энэ зорилгын бодото дээрээ бэелүүлэгдэhэн ушар бухэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай. Мүнөө Дунда Азиин республиканууд болон Казахстан зүүн зүгтэ социализмын залиршагүй залуур одон болонхой.

Советскэ Союзай бусад бүхы республиканuудтал адли Узбекистандашье шэнэ ниитэ-политическэ байгуулалта хэлбэришэгүй батаар тогтонхой. Эндэ үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд ниитын зөөри болонхой, хүдэлмэришэн анги болон колхозно таряашадай хоорондо холбоон тогтоогдожо, тэрэнь улам бэхижэжэ байдаг, мүн мүлжэлгэ дарлалтаhаа, социальна болон национальна дарлалтаhаа сүлөөлэгдэhэн бүхы ажалша хүнүүд нягтаар нэгэдэн жагсадаг. Социалис ниитын харилсаанууд арад зоной айхабтар ехэ зохёохы эршэ хүсыень, олониитын үүсхэл болон зохёохы ажал хүдэлмэри бадаруулжа, энээнэй ашаар Узбекистанай экономико болон бүхы түүхэ шарайнь танигдашагүйгөөр хубилаа.

Узбекистанай гол зохёохы хүсэниинь хүдэлмэришэн анги болоно. 50 жэлэй саада тээ фабрично-заводской хүдэлмэришэдгүй шахуу байhан республика дотор мүнөө 2 миллион шахуу хүдэлмэришэд ажаллана. Совет засагай жэлнүүдтэ 1300 гаран томо предприятинууд эндэ байгуулагдаа, тэдэнэр промышленностиин 100 гаран hалбаринуудаар ажаллажа байдаг. Хото городууд байгуулагдана, газ дамжуулха сэргонууд табигдана, каналнууд малтагдана, самолет, трактор, экскаваторнууд, хлопок хуряадаг мүнөө үеын машинанууд, орёо технологическа түхеэрэлгэ болон бусад олон юумэнүүд бүтээгдэнэ.

hүүлэй табан жэлэй туршада Узбекистан оронойн үнгэтэ металлургиин ехэ түб болонхой. Зэд, цинк, шатаса багатай металлнууд ехээр үйлэдбэрилэгдэнэ, алта абалга улам ехэ болоно.

Индустриин орьёлмо түргэнөөр хүгжэhэнэй ашаар хуушан городууд танигдашагүйгөөр хубилаа, Ангрен, Чирчик, Алмалык, Навои, Зарафшан, Газли, Кунград болон бусад шэнэ промышленна ба соёлой түбүүд бии болоо.

Узбекистанай хүдэлмэришэн анги хадаа манай ороной баатар габьяата хүдэлмэришэн ангиин суута отрядуудай нэгэн мүн. Тэрэнэй гайхамшаг амжалта, бүтээлнүүдээр танай республика омогорхоо ёhоороо омогорхоно.

Социализм узбек таряашадай байдалыень, ажалыень, бүхы ажаhуудалыень үндэhөөрнь хубилгаа. Урдань хуби талаангүй, ямаршье эрхэгүй, дарлагданги мунхаг байhан дехканууд газарайгаа бодото эзэд, өөhэдынгөө жаргалта байдалые байгуулагшад болонхой. Колхозно байгуулалтын илахада, дехканство социалис ажалшадай анги болон хүгжэhэн байна. Тэдэнэр хүдэлмэришэн ангитай нягта холбоотойгоор шэнэ общество байгуулна.

Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, республикын бүхы ажалшадай хамтын хүсэлэл оролдолгын ашаар Узбегэй газар дайда шэнэлэн хубилаа. Узбекистанда айхабтар олон уhалууриин каналнууд малтагдаа. Айхабтар ехэнүүд уhанай сөөрэмүүд бии болонхой. Урдань ямаршье юумэнэй ургадаггүй байhан олон миллион гектар сүл губи газарнууд, сэсэглэн hалбаржа байгаа нютагууд болгогдонхой. Республикада газар уhалха, шанаржуулха хэрэгтэ айхабтар ехэ амжалта туйлагдаа юм. Уhалагдадаг газар ажалтай хүдөө ажахытай ямаршье капиталис орондо иимэ амжалта туйлагдаагүй.

Совет гүрэн хүдөөтэй ажалшадые бүтээсэ ехэтэй мүнөө үеын техникээр зэбсэгжүүлээ, эрдэм наукын эгээл шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ саг үргэлжэ нэбтэрүүлнэ, колхоз, совхозуудта үтэгжүүлгэ болон химикадуудые улам ехэ хэмжээгээр үгэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар газар ажал болон мал ажал хүгжөөхэ, колхозно-совхозно үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шэнэ, шэнэ амжалтануудые туйлаха арга олдоно.

Республикын хүдөөгэй ажалшадай амжалтанууд тухай хэлэхэ зуураа, узбек хлопкоробуудай гайхамшаг амжалтануудые илангаяа тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Үнэхөөрөөшье, нүхэд, табин жэлэй саада тээ абтадаг байhан 200 мянган тонно хлопогой орондо мүнөө, ойн баярай жэлдэ 5 миллион тонно түүхэй хлопок абтахань ха юм. Иимэ асари ехэ хэмжээнэй хлопок хуряахын тулада ямар ехэ ажал хэхэ хэрэгтэй, ямар ехэ зохёохы үүсхэл гаргаха, яагаа ехээр ажал хүдэлмэридөө дурланги байха ёhотой гээшэб! Энэ хлопок ургуулагшадай, Узбекистанай бүхы ажалшадай ажал хүдэлмэриин элитэ ехэ илалта мүн!

Үнгэрhэн 50 жэлэй туршада Узбекистанай соёл культура орьёлмо түргэнөөр хүгжөө. Соёлой хубисхалай үзэглэлhөө эхилhэн республикада мүнөө юрэнхы hургуулиин 10 мянга шахуу hургуули, 41 дээдэ hургуули, мүн 200 шахуу эрдэмэй эмхи зургаанууд болон проектно-конструкторска эмхинүүд байгуулагданхай. Совет засагай жэлнүүдтэ олон тоото интеллигенциин отряд хүмүүжүүлэгдэжэ, тэрээндэ арадай ажахын элдэб hалбаринуудай хэдэн зуу мянган мэргэжэлтэд, багшанар, врачнууд, эрдэмтэд, литература болон искусствын ажал ябуулагшад хабаадана.

Ажалша интеллигенци республикын үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөлгэдэ, научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэлгэдэ, оюун ухаанай баялигуудые бии болголгодо, шэнэ хүниие хүмүүжүүлгэдэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Коммунис үзэл сурталаар нэбтэрэн, национальна түхэл маягаараа хүгжэжэ байгаа узбек арадай оюун ухаанай соёл культура болбол литература, уран зураг, театральна болон хүгжэмтэ искусствын бэлиг түгэлдэр олон зохёолнуудаар баяжаа юм. Узбекистанда мүндэлэн бии болоод, эдэ зохёолнууд совет социалис соёл культурын эрдэнидэ орожо, манай бүхы арадта мэдээжэ болоно.

Эхэнэрнүүдые эрхэ сүлөөтэй болгоhон ушар социализмын эгээл ехэ туйлалтануудай нэгэн юм. Совет засаг эхэнэрнүүдые эрэшүүлтэй адли эрхэтэй болгоо. Гэбэшье үнэн бодото дээрээ тэдэниие адли тэгшэ эрхэтэй болгохо, урданай бузгай заншалнуудые усадхаха, шэнэ hуудалда, соёл культурада тэдэниие hургаха, олониитэдэ ашатай туhатай ажалда, политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха арга олохо хэрэгтэй байгаа. Энэ хадаа илангаяа Дунда Азиин республиканuудта орёо хэсүү хэрэг байгаа.

Айхабтар ехэ экономическа болон ниитын хубилалтанууай хэгдэhэнэй, партиин нэтэрүү шанга хүдэлмэри ябуулhанай ашаар Узбекистанай эхэнэрнүүд үнэхөөрөө эрхэ сүлөөтэй болонхой. Үзэн ядагдажа байгаа паранджа гээшые хуулажа хаяад, тэдэнэр hуража, хүдэлмэрилжэ, шэнэ байдал байгуулалсажа эхилээ hэн. Хаа хаанагүй — промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэридэ, гэгээрэл болон элүүрые хамгаалгада, эрдэм ухаан болон соёл культурада, ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлгэдэ болон ниитэ-политическэ ажабайдалда Узбекистанай эхэнэрнүүд эгээл эдэбхитэйгээр хабаадалсана, экономико болон соёл культура хүгжөөлгэдэ айхабтар ехэ хубита оруулна. Республикын арадай ажахыда хүдэлжэ байгаа хүнүүдэй 40 процентhээ үлүүнь эхэнэрнүүд юм. Гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй хахадhаа үлүүнь эхэнэрнүүд болодог, харин элүүрые хамгаалгада тэрэ тоо 73 процент болоно.

Эхэнэрнүүд гүрэниие хүтэлбэрилгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. СССР-эй юнэдэхи зарлалай Верховно Соведэй бүридэлдэ Узбекистанhаа 27 эхэнэр оролсоно. 41 мянга шахуу эхэнэрнүүд республикын Верховно Соведэй, Каракалпакска АССР-эй Верховно Соведэй болон нютагай Соведүүдэй депутадууд юм. Манай парти болон Совет гүрэн эхэнэрнүүдэй шэн габьяата, hайн hайхан ажалые үндэрөөр сэгнэдэг. Республикын 40 мянhан гаран эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагданхай, тэдэнэй 108 хүниинь Социалис Ажалай Герой гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Узбекистанай тэгшэ эрхэтэ, сүлөөтэ басагад коммунизм байгуулагшадай түрүүшын зэргэнүүдтэ ябана. Тэдэндэ — нэрэ хүндэ, алдар соло!

Нүхэд!

Бүхы совет республиканuудтал адли Узбекистандашье асари ехэ социально-экономическа болон культурна хубилалтанууд манай ороной бүхы арадуудай хамтын оролдолгын ашаар ленинскэ партиин хүтэлбэри доро туйлагдаа. Совет Социалис Республикануудай Союз хадаа эрхэ сүлөөтэ арадуудай урдань түүхэдэ хэзээшье үзэгдөөгүй нэгэдэл болон хани барисаанай бэелэл мүн. Энэ хани барисаан хадаа социализмын агуу ехэ туйлалтануудай нэгэн. манай совет обществын хүгжэлтын түгэс хүсэн юм. Энэ хани барисаан хадаа коммунизм байгуулха гэhэн hайн hайхан гол зорилгын түлөө ороноймнай бүхы үндэhэ яhатануудай ажалшадай зохёохы ажал хүдэлмэриин эшэ үндэhэн юм.

Аха дүүгэй хани барисаан революциин болон граждан дайнай жэлнүүдтэ, орониие индустрижүүлхэ, хүдөө ажахыда коллективизаци, мүн соёлой хубисхал бэелүүлхэ үедэ үргэдэн хатуужаhан байна. Энэ хани барисаанай hүнэшэгүй хүсэниинь үнгэрhэн дайнай hүрөөтэ жэлнүүдтэ илангаяа хурсаар харагдаа юм.

Хүн түрэлтэнэй хорото муухай дайсан — гитлеровскэ фашизмые дараhан илалта Советскэ Союзай бүхы арадуудай хамтын хүсэлэд оролдолгын ашаар, айхабтар ехэ хохидолтойгоор туйлагдаhан байна. Энэ илалтынгаа 30 жэлэй ойе хойто жэлдэ тэмдэглэхэмнай. Манай энэ илалта хадаа совет байгуулалтын бата бэхиие, олонациональна социалис гүрэнэй илагдашагүй түгэс хүсые бүхы дэлхэйдэ харуулаа.

Бүхы совет арадтай хамта Узбекистанай хүбүүд, басагад немецко-фашистска булимтарагшадтай баатарлигаар тэмсэhэн, мүн тылдаа фронтын тулада шэн габьяатайгаар ажаллаhан байна. Тэдэнэй дайшалхы илалтануудые парти, гүрэмнай үндэрөөр сэгнээ юм. Эрэлхэг зориг харуулhанайнгаа түлөө Узбекистанай 120 мянга гаран сэрэгшэд СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагданхай, харин 280 хүниинь Советскэ Союзай Герой гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Узбекистанай ажалшад хэсүү бэрхэ сэрэгэй тэдэ жэлнүүдтэ илалтаяа ойртуулхын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлhэн байна. Дайнай эхиндэ фронт шадархи оронойн элдэб нютагуудhаа асаргадаhан 100 шахуу томо промышленна предприятиин түхеэрэлгэ республика дотор тодхогдоhон байгаа. Хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд богонихон болзор соо тэдэниие ашаглалгада оруулаад, хэдэхэн неделиин үнгэрөөд байхада тэдэнь фронтдо хэрэгтэй продукци гаргажа эхилhэн байгаа.

Дайнай үедэ танай республикын город болон кишлагуудта Советскэ Союзай бусад нютагуудhаа ерэhэн олон мянган бүлэнэрэй байра байдалаа олоhыень совет хүнүүд гүн баяртайгаар hанадаг. Дайнда эхэ эсэгээ гээhэн олон үхибүүдые узбегүүд үргэжэ абаад, хүмүүжүүлhэн байна.

Үнгэрэгшэ дайнда совет арадай харуулhан агуу ехэ баатаршалга олон зуун жэлнүүдтэ мүхэхэгүй. Шэнэ үеын хүнүүд үнгэрhэн сагай баатарлиг уг заншалаар хүмүүжүүлэгдэжэ, дүлэтэ патриодууд, интернационалистнууд, коммунизмын түлөө хатуу зоригто, эрэлхэг тэмсэлшэд болоно.

Хүн түрэлтэнэй бүхы түүхэдэ үзэгдөөгүй шэрүүн хатуу дайнда илаhанайнгаа hүүлээр Советскэ Союзай арадууд арадай ажахые бушуу түргэнөөр hэргээн бодхоохо, коммунис байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы эршэ хүсэеэ зорюулhан байна. Эдэ hүр жабхаланта зорилгонууд, мүн ажалшадай нэгэн ниитэ уг зорилготой, аша туhатай байhан ушар манай оронуудай бүхы наци болон арадуудые улам нягтаар жагсаахада туhална.

Пролетарска интернационализмын үзэл сурталай гүйсэд илалта ленинскэ партиин ехэ туйлалта болоо. Энэ үзэл суртал совет хүнүүдэй өөрын гүнзэгыгөөр этигэдэг үзэлынь, үдэр бүриинь, ябадалай дүрим болоhон байна. Пролетарска интернационализмын үзэл баримталhан сагтаа бидэнэр илагдашагүй түгэс хүсэтэй байхабди, совет республика бүхэн хододоо амжалтануудые туйлажа байха юм.

Арадуудай интернациональна аха дүүгэй холбооной барагдашагүй ехэ хүсэн олон баатар габьяата үйлэ хэрэгүүдые бэелүүлхэ үндэhэ hуури болодог. Үлэсхэлэн тала гэгдэдэг Узбекистанай нютагые ашаглажа, уhагүй, амидаралгүй сүл губи газарые үрэжэлтэ дайда болгохо гэhэн орёо бэрхэ зорилгые шиидхэлгэ хадаа совет арадуудай хэhэн бүтээлнүүдэй алдарта нэгэ хуудаhаниинь болоhон, мүн узбек арадай, бусад совет республиканuудай ажалшадай айхабтар ехэ хүсэлэл оролдолгын, гүрэнэй ехэ туhаламжын аша үрэ болоhон байна. Узбегүүдтэй, казахуудтай, таджигуудтай хамта Россин Федерациин, Украинын, Прибалтикын болон бусад районуудай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд эндэ хабаадалсаhан юм. Оромнай хүсэтэ технико, барилгын материалнууд болон түхеэрэлгэ иишэ эльгээгээ. Эдэ бүгэдын ашаар Үлэсхэлэн талада хахад миллион шахуу гектар талмай дээрэ аша үрэ ехэтэ газар ажалтай шэнэ ехэ район байгуулагдаа юм. Мүнөө эндэ заха хизааргүй үргэн дайдада хлопогой полинууд, саад болон виноградникууд нэмжынэ, хото городууд, болбосон байдалтай тосхонууд байгуулагданхай, электро-дамжуулгын линиинүүд татагданхай, мүнөө үеын шэнэ харгы замууд заhагданхай. Тиин гансал «Үлэсхэлэн тала» гэhэн нэрэнь лэ мүнөө сэсэглэн hалбаржа байгаа энэ дайда hаяхан ямар байгааб гэжэ hануулна.

Бэе бэетээ аха дүүгэй ёhоор hаналгаа нэгэдэнги байха, бэе бэедээ туhалха, бэе бэеынгээ амжалта туйлахын хойноhоо үнэн зүрхэнhөө оролдохо гээшэ СССР-эй арадуудай эгээн гүнзэгы мэдэрэлнүүдэй нэгэн болонхой. Танай республикын ниислэлэй газар хүдэлхэ үедэ hандаргагдаад байhан үдэрнүүдтэ энэ мэдэрэл илангаяа элеэр харагдаhан байна. Бүхы совет хүнүүд энэ байгаалиин хёо гайе өөрынгөө уй гашуудал мэтээр хараhан, Ташкентдэ ажаhуугшадай ядарал хадаа манай өөhэдын ядарал гээшэ гэжэ үзэhэн байна. Тиимэhээ бүхы оромнай энэ городые hэргээн бодхоожо эхилээ hэн. Москва болон Ленинград, Киев болон Минск, бүхы республиканууд Ташкентдэ барилгашадые, технико эльгээжэ, богонихон болзор соо урданайхиhаа бүри hайхан город бодхооходо туhалhан байна. Шэнэ Ташкент гээшэ Советскэ Союзай арадуудай хани барисаанай hүлдэ тэмдэг мүн гэжэ Узбекистанда зүб хэлсэдэг.

Урагшаа дабшаха бүримнай, манай шиидхэжэ байгаа зорилгонуудай улам ехэ хэмжээтэй, орёо бэрхэ болохо бүринь бүхы республиканuудай ажалшадай хүсэлэл оролдолгонь хоорондоо улам нягта холбоотой болоно. Энээнгүйгөөр арадай ажахын ехэ, шухала зорилгонуудые, жэшээнь, шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглаха, Дунда Ази болон Казахстанай сүл губи үргэн ехэ нютагуудые уhажуулха болон бусад олон зорилгонуудые шиидхэжэ шадагдахагүй байгаа. Энэмнай, нүхэд, Советскэ Союзай бүхы дээрээ, союзна республика бүхэнэй саашадаа амжалтатайгаар хүгжэхэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн, социалис нацинуудай саашадаа hалбаран хүгжэхэ, бэе бэедээ ойро дүтэ болохо үндэhэ hуури мүн.

Совет Социалис Республиканuудай Союзые хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэ Узбекистанай ажалшад ехэ хубитаяа оруулаа, оруулжа байна гэжэ мүнөөдэр эндэ тэмдэглэхэдэ илангаяа hайн байна. Совет засагай жэлнүүдтэ интернационализмын үзэл бодолтойгоор, коммунизмын хэрэгтэ, үзэл сурталдаа үнэн сэхэ байха, национализмын үзэгдэлнүүдтэй эбсэшэгүй байха үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлэгдэhэн шэнэ үеын хүнүүд республика дотор урган гараа.

Манай орон дотор национальна асуудал шиидхэлгэдэ туйлагдаhан элитэ ехэ амжалтаараа бидэнэр гүйсэд эрхэтэйгээр омогорхонобди. Национализмын экономическа болон социально-политическэ үндэhэн манайда үни усадхагданхай. Гэбэшье националис үзэлэй үлэгдэлнүүд хадаа жэжэ буржуазна үзэлэй эгээл hалашагүй үлэгдэлнүүдэй нэгэн юм гэжэ Ленинэй хэлэhые мартадаггүйбди. Тиин политическэ талаараа гүйсэд болбосороогүй хүнүүдэй ухаан бодолдо, сэдьхэлдэ националис үлэгдэлнүүд үшөөл байдаг байна. Тусхай эрхэ байдалда иимэ хүнүүд национальна онсо өөрэ зүйлнүүдые дан ехээр хэтэргэдэг, хазагайруулдаг, гансал нютагайнгаа аша туhа тухай бододог, арадуудай түүхые сэгнэхэдээ ангиин тала баримталха ябадалhаа хадуурдаг байна. Мүн тиихэдэ империализмын идеологууд арадуудай нэгэдэлые hулаэруулхые hэдэн, национализмые hэргээхэ, националис үзэл бодолнуудые hүжэрөөхэ гэжэ оролдодог гэжэ харада абаха хэрэгтэй.

Эдэ бүгэдэ юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, саашадаашье ажалшадые советскэ патриотизмын болон социалис интернационализмын үзэлтэйгөөр, национализм болон шовинизмын али бүхы үзэгдэлнүүдтэй эбсэшэгүй байхаар, бүхы наци болон үндэhэ яhатадые гүнзэгыгөөр хүндэлдэг байха үзэлтэйгөөр эсэшэ сусашагүйгөөр хүмүүжүүлхэ шухала. Нүхэр Л. И. Брежневэй онсолон тэмдэглэhэнэй ёhоор, «Ленинэй хараалhан замаар ороной саашанхи хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэхэ зуураа партимнай Советскэ Союзай бүхы эрхэтэдые интернационализмын, совет патриотизмын үзэлтэйгөөр саг үргэлжэ, гүнзэгыгөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Интернационализм болон советскэ патриотизм гээшэ бэе бэеhээ таhаршагүй нэгэн бүхэли ойлгосо мүн. Манай бүхы совет ажабайдал, манай бүхы оршон тойронхи байдалнай ажалшадта эдэ үзэлнүүдые хүмүүжүүлжэ байhаниинь ойлгосотой. Гэбэшье партиин зүгhөө, политическэ, үзэл сурталай фронтын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө эндэ хүсэлэл оролдолго гаргажа байха шухала. Энэ талаар манай хэжэ байгаа хүдэлмэри хадаа коммунизм байгуулха ниитэ хэрэгэймнай нилээд шухала хубинь болоно».

Хүндэтэ нүхэд!

Танай республикын ажалшадай гайхамшаг амжалтанууд Узбекистанай Коммунис партиин — КПСС-эй энэ дайшалхы отрядай айхабтар ехэ зохёохы, эмхидхэлэй ажал ябуулга эрхилhэнэй ашаар туйлагдаа.

Узбекистанай коммунистнуудай хахад миллион шахуу тоото арми манай партиин ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсанхай. Республикын партийна организаци үзэл сурталай, политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа, ажалшадые советскэ патриотизмын, пролетарска интернационализмын үзэлтэйгөөр, коммунизмын уг зорилгонуудта хизаарлашагүй үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлнэ. Узбекистанай Коммунис партиин ажахын болон культурна байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ олониитые элсүүлэн бодхоожо шададаг, эршэ хүсыень бадаргажа, ямаршье эрхэ байдалда амжалтануудые хангажа шададаг байhанаа харуулаа.

Узбекистанай коммунистнуудай үрэ ехэтэ ажал ябуулга тухай хэлэхэ зуураа, Узбекистанай Компартиин элитэ ехэ ажал ябуулагшад болохо Акмаль Икрамов, Файзулла Ходжаев, Юлдаш Ахунбабаев, Усман Юсупов гэгшэдые гүнзэгыгөөр хүндэлжэ байhанаа мэдүүлнэбди. Социализмын илан мандахын түлөө, узбек арадай hалбаран хүгжэхын, зол жаргалтай болохын түлөө ехэ эршэ хүсэеэ үгэhэн большевик-ленинецүүд нүхэд В. В. Куйбышевай, М. В. Фрунзиин, Г. К. Орджоникидзиин, Я. Э. Рудзутагай алдарта нэрэнүүд республикын ажалшадай сэдьхэл зүрхэндэ хэзээ мүнхэдөө хадуугданхай.

Узбегэй ССР-эй элитэ ехэ амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, Узбекистанай Коммунис партиин алдарта 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, республикын коммунистнууд болон ажалшадые үнэн зүрхэнhөө, халуунаар үшөө дахин амаршалха дуран хүрэнэ!

Нүхэд! КПСС-эй XXIV съездын найруулан зохёоhон үнэн зүб ленинскэ хараа шугамаар уг зорилго тээшээ дабшанабди. Съездhээ хойшо үнгэрhэн гурба хахад жэл партиин бэелүүлжэ байгаа дотоодын болон гадаадын политикын зүб, үрэ ехэтэй байhые үнэншэмэ тодоор гэршэлэн харуулаа. Эдэ жэлнүүдэй туршада коммунис байгуулалтын бүхы шэглэлнүүдтэ арадай ажал хүдэлмэриин ашаар шэнэ гайхамшаг амжалтанууд туйлагдаба. Ороной материальна болон оюун ухаанай баялиг нэмээ. Совет обществын морально-политическэ нэгэдэл улам бэхижээ.

Оромнай табан жэлэй дүрбэдэхи жэлые түгэсхэжэ байна. Хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад, совет интеллигенци партида, совет арадта зорюулhан КПСС-эй ЦК-гай хандалгада халуунаар харюусаhан байна. Ехэ, hайн шанартай продукци гаргаша багатайгаар бүтээхэ гэhэн лозунг доро социалис мүрысөөн бүхы орон доторнай үргэнөөр дэлгэрээ. Ажалай бүтээсын ургалтые түргэдхэхын, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын тулада арга нөөсэнүүд хаа хаанагүй бэдэрэгдэжэ байна. Эдэ бүгэдэ hайн үрэ дүнтэй байна. Байгша оной юhэн hарын туршада промышленна продукциин ургалта 8,2 процент болоо. 5,5 миллиард түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур бүтээгдээ.

Партиин аграрна политика шууд сэхээр бэелүүлэгдэжэ байнхай. Хүдөө ажахын ажалшад таряа, хлопок, мяха, hү, овощ болон бусад продуктнуудые ороодоо ехээр үгэхын тула бүхы шадалаараа оролдоно. Сибирь болон Казахстанай зарим областьнуудта сагай уларилай муу байна, тэндэ гандаашье hаань, орон дотороохи байдал бүхы дээрээ яhала hайн байна. Россин Федерациин, Украинын болон бусад республикануудай олон областьнууд орооhо гүрэндэ худалдаха түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэhэн туhайгаа элидхээд байна. Энэ жэлдэ бүхы дээрээ орооhото болон бусад ургамалнуудай ургаса яhала ехэ байха, харин хлопогоор нёдондоной хэмжээн үлүүлэгдэхэ гэжэ хэлэхэ бүхы үндэhэн бии.

Арад зоной ажалаар туйлагдаhан бүхы амжалтанууд тэрэнэй аша туhада зорюулагдана. Ажалшадай ажана байдал hайжаруулха гэhэн съездын үргэн ехэ программа шууд бэелүүлэгдэнэ. Хүн зоной бодото олзо доход дээшэлнэ, гэр байра болон культурно-ажаhуудалай барилга ехэдэнэ, совет хүнүүдэй ажаллаха, ажаhууха эрхэ байдалынь hайжарна.

Узбекистанай хүдэлмэришэд, колхозникууд болон интеллигенци бүхы совет арадтай хамта урма зоригтойгоор ажаллана. Республикын промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд олон зуун миллион түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур бүтээгээд байна. Хлопогой полинуудта шиидхэхы ажал хүдэлмэринүүд орьелно. Мүнөөдэрэй байдалаар хаража үзэхэдэ, 5 миллион тонно хлопок хуряаха гэhэн республикын хлопок ургуулагшадай абаhан уялга дүүргэгдэхэhээ байха, үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ найдамтайгаар хэлэжэ болоно. Энэ жэлдэ Узбекистан 5 миллион 100 мянган тонно хлопок гүрэндэ тушаахань гэжэ намда «нюусаар» дуулгаба. Ажалай энэ алдарта илалтануудые туйлагшад эгээл үндэр сэгнэлтэдэ, баяр баясхаланда хүртэмөөр.

Мүн материальна баялигуудые байгуулдаг, хүн зониие хангадаг, хүнүүдэй hуудалые болбосон болгодог барилгашадай, транспорт болон холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй, республикын бусад бүхы ажалшадай ажал хүдэлмэриие hайн hайхан үгэнүүдээр дурдамаар.

Республикын интеллигенци hайнаар ажаллана. hургуули болон вузуудта, научно-шэнжэлэлгын эмхинүүдтэ болон конструкторска бюронуудта, творческо союзууд болон соёл культурын эмхи зургаанuудта, культурна байгуулалтын бүхы участогуудта ехэ удха шанартай зорилгонууд шиидхэгдэнэ. Энэ ажалынь манай бүгэдэ арадай зүгhөө тон халуунаар хүндэлэгдэдэг, мэдэрэгдэдэг юм.

Узбекистанай ажалшадай бүхы отрядуудай хамтын хүсэлэл оролдолго hайн үрэ дүнтэй. Республикын арадай ажахын гол hалбаринууд юhэдэхи табан жэлэй түсэбөөр КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдээр хараалагдаhан даалгабаринуудые үлүүлжэ ябана гэжэ сэдьхэлээ ехэ ханангяар тэмдэглэхэ байнабди. Энэ гайхамшаг амжалта туйлаhантайнь дашарамдуулан, Узбекистанай Компартиин ЦК-е, республикын Верховно Соведэй Президиум болон Министрнүүдэй Соведые, партийна, профсоюзна болон комсомолой эмхинүүдые, совет болон ажахын органуудые, Узбегэй ССР-эй бүхы ажалшадые үнэн зүрхэнhөө амаршалхыемни зүбшөөгыт!

Хэhэн бүтээhэнээ согсолжо, туйлаhан амжалтануудаа үнэн зүбөөр сэгнэхэ зуураа, манда үшөө олон дутагдалнууд бии, промышленностьдо, хүдөө ажахыда, капитальна барилгада ашаглагдаагүй арга боломжонууд үшөөл бии гэжэ мартадаггүйбди. Иимэ дутагдалнууд, нүхэд, танайда, Узбекистандашье бии.

Бүри асари ехэ, бүри харюусалгатай зорилгонууд урдамнай байна. Мүнөө бидэнэр табан жэлэй түсэбэй hүүлшын, түгэсхэхы жэлэй урдахана байнабди. Энэ жэлдэ ямар үрэ дүн туйлагдахаб, тэрээнhээ юhэдэхи табан жэлэй түсэбые бүхы дээрэнь дүүргэлгэ дулдыдахаhаа гадна, мүн саашанхи үедэ, шэнэ табан жэлдэ манай хүгжэлтын темпнь дулдыдаха юм. Эгээл тиимэhээ шиидхэгдээгүй зорилгонуудта, техническэ дэбжэлтые али бүхы талаар түргэдхэhэнэй үндэhөөр ниитын үйлэдбэриин аша үрые дээшэлүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, таряалангуудай ургасые hайжаруулха, продукциин шанар hайжаруулха, үйлэдбэриин шэнэ предприятинуудые ашаглалгада оруулха, хүдэлгэхэ ябадалые түргэдхэхэ, түлишэ, түүхэй эд, металл, мүнгэ зөөри гаргашалгада гамтайгаар хандаха хэрэгтэ бүхы хүсэлэл оролдолгоёо зорюулха гэhэн эрилтэ ниитын эмхинүүдэй, совет болон ажахын органуудай, манай бүхы кадрнуудай, бүхы ажалшадай үмэнэ табигдана. Бии байгаа бүхы арга боломжонуудые ашаглаха, коллектив бүхэнэй хүдэлмэриин эмхидхэлые hайжаруулха, гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхын тулада хүдэлмэришэн бүхэнэй зарлам журамые, харюусалгыень дээшэлүүлхэ шухала.

Республикын партийна организаци, коммунистнууд, комсомолецууд, Узбекистанай бүхы ажалшад социалис мүрысөөнэй тугые бүри дээрэ үргэжэ, коммунис байгуулалтын бүхы hалбаринуудта шэнэ илалта, бүтээлнүүдые туйлаха гэжэ КПСС-эй ЦК батаар найдана.

Нүхэдүүд!

КПСС-эй XXIV съездhээ хойшо үнгэрhэн саг соо гадаадын политикын талаар Советскэ Союз ехэ амжалтануудые туйлаhан байна. Манай парти — интернационалистнууд — ленинецүүдэй парти дэлхэйн социалис байгуулалтые, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе, мүнөө үе сагай революционно бүхы хүсэнүүдые саашадань жагсаан бэхижүүлгэдэ зорюулагдаhан хараа шугам шууд сэхээр бэелүүлнэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ, Элдэб социально-политическэ байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай үндэhэ hуури болохо амгалан ёhоор зэргэ оршон ажаhууха ленинскэ ёhо гурим улам ехээр мэдэрэгдэжэ байна.

Мүнөө гуша шахуу жэлэй туршада манай социалис Эхэ орон амгалан тайбанаар ажаhууна. Удаан сагай амгалан байдал тогтоохо арга боломжонууд улам бүри ехэ болоно. Энэ хадаа дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй шэнээр хубааралгын үрэ дүн: социализмын хүсэ шадалай ургалта, эб найрамдал, арадуудай сүлөөтэ байдал хамгаалха, империализмын хорото аашада эсэргүүсэн тэмсэхэ залан сэхэ политикын илалта мүн болоно.

Гадаадын политикын талаар манай эдэбхи үүсхэл уласхоорондын шахардуу байдалые зайлашагүйгөөр hуларуулха хэрэгтэ зорюулагданхай. Франци, США, ФРГ болон капиталис бусад гүрэнүүдтэй Советскэ Союзай тогтооhон таатай харилсаануудай, мүн Европодо тогтоогдожо эхилhэн шэнэ тааруу хараа шэглэлэй саашадаа хүгжэн дэлгэрхые бидэнэр хүсэнэбди.

Ази түбидэ бата бэхи эб найрамдал ба аюулгүй байдалай түлөө манай орон хэлбэришэгүй оролдолго гаргана. Азида хамтын хүсөөр аюулгүй байдал тогтоохо тушаа Советскэ Союзай hанамжа дурадхал олониитын зүгhөө улам ехээр hайшаан дэмжэгдэнэ. Азида уласхоорондын харилсаануудай хэды шахардуу шанга байбашье hаань, энэ hанамжа hайшаан дэмжэгдэнэ, юуб гэхэдэ, энэ түбиин арадуудай аша туhада, тэдэнэй эб найрамдал ба харилсаа холбооной эрмэлзэлдэ харюусана бшуу.

Шахардуу байдал hуларуулха ябадалые зогсоохые оролдодог, дэлхэйе «хүйтэн дайнай» үеын байдалда асархые оролдодог хүсэнүүд дэлхэй дээрэ бии гээшэ. Тэдэнэр арадуудай хоорондо бэе бэеэ ойлголсохо ябадал тогтоолгодо hаад хэхые, тэдэнэй ухаан бодолые милитарис, коммунизмда эсэргүү үзэлэй хороор бузарлахые оролдоно, уласхоорондын байдалай шухала болоhон асуудалнуудыень эбэй ёhоор шиидхэхэ ябадалда элдэб аргаар hаад хэнэ. Эдэ бүгэдые бидэнэй обёоронгүй байхые оролдодоггүймнай мэдээжэ... Империалис буржуазиин харата хархис бүлэгүүдэй талада мүн маоистнууд оролсоно. Тэдэнэр хархис хүсэнүүдтэй улам дүтэ болоно. Советскэ Союз ба социалис бусад оронуудтай харилсаануудай талаар «хатуу хараа бодолтой» байхаар баалалта хэнэ, милитарис бүлэгүүдые аршалан хамгаалха, буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргахые уряална. Маоистнуудай удамаршадай политика социализмда, эб найрамдал ба түрүү үзэлдэ эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй. Энэ политиканъ хитад арадай аша туhада огтошье харюусанагүй. Ушар иимэhээ маоистнуудай политика холын арга боломжогүй, хэзээ нэгэтэ хитад арад өөрынгөө ороной хүтэлбэриие социалис оронуудтай хани нүхэсэлэй политика тээшэ шэглүүлжэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө хубитые оруулха гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди.

Дэлхэй дээрэ СССР-эй хараа шэглэлые бэхижүүлгэдэ манай бүхы республиканууд хубитаяа ехээр оруулна. Уласхоорондын харилсаан ба хүршэ оронуудтай нүхэр ёhоной харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ Узбегэй ССР эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Ази болон Африкын оронуудай олониитын түлөөлэгшэдэй шухала уулзалгануудые үнгэргэлгэдэ Узбекистан түбэй гол газарнуудай нэгэн болонхой. Эндэ уран зохёолшод ба эрдэмтэдэй, врачнууд болон багшанарай конференци, семинарнууд, уласхоорондын кинофестивальнууд үнгэргэгдэнэ. Азида эб найрамдал ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаhан уласхоорондын конференци мэнэ hаяхан Самарканд хотодо тон ехэ амжалтатайгаар үнгэргэгдөө hэн.

Нүхэдүүд! Империализмын түүхэтэ арга боломжогүй байhаниинь мүнөө үе сагай шатада улам эли тодоор харагдана. гэжэ манай партиин XXIV съездын хэhэн тобшололые ажабайдал гэршэлэн харуулна. Капитализмын зүрилдөөтэ байдал улам бүри гүнзэгырнэ, буржуазна оронуудай бү
байдалда муугаар
леөлнэ. Капитализмын
дохи амисхаал» бии
жо, экономическа, со
на, культурна хүп
гол шухала асуудал
харюу үгэжэ шадаха
hэн капитализмын
шодой худал хуурма
гаал панхаруудтана.
дээрэ капитализм
нүүдэйнгээ намаг со
ехээр шабардана.
экономико зэлжэтэ
даа ороод, валютын
талаар тон ядуу бай
болонхой. Дэлхэйн
дайнай дүүрэhэнhээ
хи саг соо эд бараа
сэн, налог, байрын
үзэгдөөгүй ехээр
Хүдэлмэригүйдэлгэ
ургана, ажалшадай
далай элдэб бэрхэш
ехэ болоно. тэдэнэй
рэйнь ажабайдал ула
дабаригүй болоно.
монополис ёhоной
бэриин гурим
унажа эхилээ.

Мүнөө ангиин тэм
капиталай бүхы оро
доhолгоно, ажалшада
толго, улам урган,
линнуудые түринэ.
вочно хүдэлөөнүүд
далайсатайгаар
hүүлэй табан жэлэй
да 225 миллион хү
стовкодо хабаадалса
ниие түрүүшын таб
лэйхитэй жэшэбэл,
хад дахин ехэ болоно
шадай ангиин
хэмжээн хараа бай
шэлнэ. Тэдэнэй эрх
капиталис обществын
hуурида улам бүри
гээр шэглүүлэгдэнэ.
шад жагсаалаа нэг
оролдоно. Зарим
та коммунис парт
зүүнэй тала бар
хүсэнүүдэй байдал
хижэнэ. Национальн
рэлгын хүдэлөөн
лизмда хүндэ со
дые хэнэ.

Империалис бү
хархис хүсэнүүд ула
дын байдалда элд
та ааша гарган, ар
социальна ба нац
сүлөөрэлгын түлөө
лые хүсөөр тогтоо
дон, улам гүнзэгы
hан зүрилдөөтэ
гарахые hэдэнэ.
Чилидэхи фашис хун
хоорондын импера
туhаламжаар арада
лэй правительствы
жа, демократическ
нүүдтэ эсэргүү шуh
хай хюдалга хэhэн
Гэбэшье хархис хү
түүхын дабшасые
эрьюулжэ шадахагүй
да бидэнэр гүнзэгы
гэнэбди. Дэлхэйн
ционно хүдэлөөн ю
тогтоогдохогүй!
болон Грецидэ хари
нүүд болон фашиз
hан түрүү үзэлтэй
революционно хү
илагдашагүй байhан
гэршэ мүн болоно
сизм-ленинизмын ү
тал, социализм ба
низмын үзэл сурт
дэлхэй дээрэ яаха
илан мандаха!

* * *

Хүндэтэ нүхэдүү
гэй Совет Социа
публикын туг дээр
хоёр орден, Араду
барисаанай орден
Коммунизмын ила
хын түлөө бүхы
дуудай тэмсэлэй
рэгтэ Узбекистана
дай өөрынгөө хуби
тэй түрэтэйгөөр
байhыень эдэ ш
ямаршье гоё үгэн
гээр гэршэлэн хар
Гурба дахин орд
тэhэн Узбекистан
50 жэлэй ойн бая
дэхи орден — Окт
волюциин орденоо
даба гэжэ Таанар
сэхэмни намда
баясхалантай байн
Энээнтэй дашар
СССР-эй Верхов
Президиумэй бата
hан Указые ун
зүбшөөгыт.

(Заседанида
дай үни удаан
hэн, нэрьемэ ехэ
шалган доро нүх
Суслов Узбегэй СС
тябрийн Револю
ноор шагнаха тух
эй Верховно Сове
зидиумэй Указ ун
дениинь республи
хадаба).

Хүндэтэ нүхэдүү
Үндэр шагнала
тэйнь дашарамдуу
партиин Централ
тедэй, СССР-эй
Соведэй Прези
Совет правительст
нэhөө баярай сугл
баадагшадые, Уз
хүдэлмэришэн анг
хозно таряашады
лигенциие, бүхы
халуунаар, үнэн
амаршалнаб.

Узбегэй Совет
Республика манд
гой!

Узбекистанай
парти мандаха бо

Совет Социал
ликануудай Союз
мандаха болтог

Коммунизмын
шэ совет арады
дамтайгаар хүт
Советскэ Союз
нис парти манд
гой!

(Нүхэр М. А
хэлэhэн үгэ ехэ
гаар шагнагда
шалгаар нэгэтэ
дуулагдаhан бай

ЭРИД ХУБИЛАЛТАНУУД

Зэдын вольфрам-молибде... комбинадай байгуулагда... дүшэн жэл болобо. Энэ ... соо предприятиин коллек... үйлэдбэриингөө хүсэ ша... хэдэн арбаад дахин ...лүүлжэ, ашаг үрыень ...д һайжаруулжа шадаа. ...дын комбинат манай оро... тон томо предприяти... нэгэн болоно» гэжэ ... бэшэ СССР-эй Үнгэ... металлургиин министер... документнүүд соо хэ... байдаг.

Үнгэрһэн дүшэн жэлэй ху... соо жэл бүри шахуу ...надай ажалшад арадай ... түсэбтэ даабаринуу... амжалтатайгаар дүүргэ... байгаа. Энээниие хэдэн ...гээр баталан харуу... 1961 онһоо 1964 он бо... комбинадай коллектив ...дай болон Зүүн-Сиби... совнархозуудай дам... Улаан тугта гурба... хүртөө һэн. 1965 ондо ... комбинат РСФСР-эй ...истрнүүдэй Соведэй бо... ВЦСПС-эй дамжуулгын ... тугта. 1966 онһоо ... СССР-эй Министрнүү... Соведэй ба ВЦСПС-эй ...уулгын Улаан тугта ... дахин хүртэһэн байна. 1967 ондо манай Эхэ оро... ажалшад Агуу Эхэ Ок... социалис револю... 50 жэлэй алдарта ой ...лээ һэн. Бүгэдэ ара... энэ ехэ һайндэрөй ...элдэ социалис мүры... бүхы орон доторнай ... үргэнөөр дэлгэрээ бэ... Энэ мүрысөөндэ манай ...приятиин хүдэлмэри... эдэбхи үүсхэлтэйгээр ...лсажа, ажалай эр... амжалта туйлаһан бай... Тиигэжэ манай комбинат ...эй Центральна Коми... СССР-эй Верховно ... Президиумэй, Со... правительствын ба ...ПС-эй ойн баярай ду... ...лта Улаан тугаар шаг... ...һан байна. Мүн тиихэ... ...на Ленинэй түрэһөөр ... жэлэй ойн хүндэлэлэй ...лис мүрысөөндэ шал... ойн баярай Хүндэ... грамотада хүртэһэн ...Предприятиимнай хэдэн ... хүдэлмэришэн, ин... болон техник Совет... Союзай орден ба ме... ...даар шагнагданхай.

...бинадай ажалшадай ... ехэ амжалта имагтал ...ритиин партийна, ...юзай ба комсомолой ...үүдэй үдэр бүри ... байдаг эмхидхэлэй ...олитическэ ехэ ху... ...рин ашаар туйлагдаа ... тэмдэглэхэ хэрэгтэй. ...гдэзгүй арга болом... ...нөөсэнүүдые элирүүл... ашаглалгада оруулха, ... бүтээсэ ба үйлэдбэ... ашаг үрэ дээшэлүүл... продукциин шанар һай... ...лха, өөрынь үнэ сэн ...уулха талаар пред... ...н ниитын организа... ... саг үргэлжэ оролдо... ...даг.

...һэн дүшэн жэлэй ... комбинадай ажал... ажалай эрхэ байдал, ...сэг эрид һайжараа. ... түрүүшын продукци ...лаа хоёрой хүсөөр ... байгаа һаа, мүнөө ...ритиимнай цехүүдтэ ...тэй ЭКГ-4 «б» түхэ... ...ваторнууд, БС(Ш... ...лэй үрэмдэлгын ста... нэгэ доро 25 тонно ...рхэ хүсэтэй авто... ...ууд ашаглагдадаг. Комбинадай ша... ...гын фабриканууд... ...һон түхеэрэлгэнүүд ...һон байна. Хүсэ ... энэ техникэ, орёо ...түхеэрэлгэнүүд һайч ... шадамар бэрхэ ...ришэдтэ даалгагдан...

... предприятиин ... ажаһуудаг Закэ... ...тэ аймагай захиргаа... ...мышленна ба куль... ...үб болонхой. Эндэ ...дэн предприяти ху... Комбинадай ба айма...

аргалуулха профилактори хүдэлжэ байдаг.

Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой эмхинүүд городтомнай жэлһээ жэлдэ олошорно. Мүнөө Закаменск хотодо 22, тэрэ тоодо тусхай шэглэлтэй 6 магазин, 3 столово хүдэлнэ. Тиихэдэ комбинадай цех бүхэндэ хүдэлмэришэдэй столово нээгдэнхэй.

Хэдэн жэлэй саада тээ Закаменск хотодо нээгдэһэн соёлой ордон комбинадай ажалшадай омогорхол болонхой. Энэ ордон соо харалгын хоёр зал, 40 гаран мянган номтой библиотекэ, спортын ехэ зал, уран һайханай кружогуудай хүдэлхэ хэдэн таһалга бии юм. Соёлой ордоной дэргэдэ арадай театр хүдэлнэ. Холтосон ба Баян гол тосхонуудта клуб, библиотекэнүүд, цех бүхэндэ улаан булангууд хүдэлжэ байдаг. Горнягуудай городто 3 дунда, 2 эхин, хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын дунда һургуулинууд, техническэ мэргэжэл олгохо училищи, үдэшын горно техникум, хүүгэдэй спортивна, уран һайханай ба хүгжэмэй һургуулинууд хүдэлнэ. Тиихэдэ пионернүүдэй байшан, хүүгэдэй 10 саад болон ясли бии.

Горнягуудай город он жэлэй ошохо бүри болбосон түхэлтэй боложо байнхай. 4—5 дабхар шулуун гэрнүүд ербылдэн бодоно, үйлсэ гудамжануудынь асфальтаар хушагдана. Комбинадай ажалшадай ажабайдал жэлһээ жэлдэ баян болоно.

Холын Захааминда иимэ томо комбинадай бодхоогдоһон ушар нютагай арад зоной ажабайдалда эрид хубилалта оруулһан байха юм. Тэрэнэй ушарынь гэхэдэ, эндэхи хүн зоной дундаһаа ёһотой хүдэлмэришэд урган гараа бшуу. Энэ талаар хэдэн жэшээ дурдая.

Комбинадай байгуулагдаһан жэл,— 1934 ондо Модон хүл нютагай 16 наһатай хүбүүн Дашеев Будажаб Юнхэртэ забойщигоор хүдэлжэ эхилһэн байгаа. Энэ нүхэр горно промышленностиин хүдэлмэришэнэй олон мэргэжэл һайнаар шудалжа, ажалай эрхим дүнгүүдые туйладаг болоо. Удаань бригаднраар хүдэлөө. Тиигээд Свердловск хотодо мастерай курсада һурахаар эльгээгдэһэн юм. Будажаб Санданов593 энэ курсаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ ерээд, удаан саг соо хүтэлбэрилхы тушаалнуудта хүдэлһэн байна. Эдир залуухаа манай комбинадта хүдэлжэ эхилһэн Иннокентий Ильич Тугаринов, Тимофей Тимофеевич Чигарев болон бусад олон нүхэд хори гаран жэлдэ таһалгаряагүй ажаллажа байна.

Табяад онуудаар Далахай нютагай залуу хүбүүн Даша Самбилов комбинадта ерэжэ, хамһабариин ажалда хүдэлжэ эхилээ һэн. Энэ нүхэр түрүүшын үдэрһөө ажалша бэрхэ байһанаа харуулаа бэлэй. Мүнөө Холтосоной руднигай забойщигуудай бригадираар хүдэлнэ. Тэрэнэй бригадын гэшүүд һүүлэй хэдэн жэлдэ һара бүриингөө үйлэдбэриин түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөнэй манлайда ябана. Даша Цыденович Самбилов 1971 ондо Октябриин Революциин орденоор шагнагдаа. СССР-эй профсоюзуудай XV съездын делегадаар һунгагдаһан байгаа.

Эдэ бүгэдые хараад байхадаа, Захааминай ой тайга соо мүндэлһэн Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат эндэхи арад зоной ажабайдалда, тэндэхи экономико болон соёл культурын хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ хубилалта оруулһан байна бшуу. Комбинадай хүгжэлтын түрүүшын шатада нютагай хүн зон нүхэр ёһоной ехэ туһа хүргэдэг байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Захааминай аймагта...

Комбинадай Юнхэрэй руднигай Александр Аюшеевич Шагдуровай хүтэлбэрилдэг үрэмдэлгын бригадын гэшүүд табан жэлэй тодорхойлхы оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. А. Шагдуров.

А. ИСТОМИНОЙ фото.





Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай ажалай түрүүшүүл (наада таладань зүүн гарһаа): Холтосоной руднигай забойщик П. Е. Котов, барилгын материалнуудай цехэй бригадир Ф. И. Туркина, бутаргагшадай бригадир В. Г. Кожемякин, (саада таладань зүүн гарһаа): Юнхэрэй шанаржуулгын фабрикын халаанай мастер А. П. Родина, үрэмдэлгын станогой машинист И. А. Полютов, автотранспортна цехэй жолоошон А. В. Фомин, Холтосоной руднигай начальник И. И. Попенко, тэрэ руднигай комплексно бригадын бригадир И. М. Бутин.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

БАРИСААМНАЙ БЭХИЖЭНЭ

Холын Захааминдахи Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив, мүн бүхы аймагай арад зон тус предприятиин байгуулагдаһаар 40 жэлэй ой тэмдэглэжэ байна. Энэ комбинадай байгуулагдаһанһаа хойшо тэрэнэй коллектив ба аймагай хүдөөгэй ажалшадай хоорондо нягта холбоо барисаан байгуулагданхай. Энэ холбоо барисаан тухай хөөрэхын тула түүхэ тушаа тобшохоноор хэлэмээр ха.

1934 он. Түрэл нютагтамнай тон томо комбинат бодхоогдохонь гэһэн һураг суу Захааминаар тарашоо һэн. Тэрэ үедэ тиимэ томо предприяти бодхоохонь бэрхэтэй байгаа. Тэрэ үедэ автомашинашье хомор һэн, хүдэлмэришэдшье дуталдаха, гэр байрашье хомор һэн ааб даа. Комбинадай түрүүшын барилгашадта нютагай хүн зон тиихэдэ ехэ туһа хүргэдэг байгаа. Нэн түрүүлэн хүдэлмэришэдэй ажаһууха гэрнүүдые, Зэдэ гол дээгүүр хүүргэ, Улаан-Үдэ хото, Джида станци хүрэтэр автомашинын харгы бариха хэрэгтэй болоо.

Энэ хэрэгтэ нютагай зон «хамсыгаа шуужа» ороһон юм. Тэдэнэр илангаяа барилгын модо бэлэдхэхэ, гэр байра бариха хэрэгтэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсаһан байгаа. Тиигэхэ зуураа иимэ томо предприятиин бодхоогдохо ушар нютагай экономико ба соёл культура хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ нүлөөтэй байха гэжэ эндэхин һайса ойлгоһон, мэдэрһэн байгаа.

Үнэн дээрээ нютагай арад зоной этигэл найдабари тон зүб байшоо. Мүнөө болоод байхада, промышленна энэ предприятигүйгөөр аймагай ажабайдал тухай хөөрэһэнэйшье үлүү гэжэ һанагдана. Тиимэл һанал бодолтойгоор хүдөөгэй юрын малшадай хүбүүд, басагад комбинадай барилгада хабаадалсажа эхилһэн юм. Богонихон болзор соо захиргаанай байшангууд ба байрын гэрнүүд бодхоогдоо, Зэдэ гол дээгүүр хүүргэ болон Захааминһаа Улаан-Үдэ хүрэтэр харгы баригдаа.

Он жэлнүүд һубарилдаһаар үнгэржэл байба. Комбинадай үйлэдбэриин хүгжэхэтэй хамта горнягуудай Закаменск хото урган бодоо. Тэндэхи хүн зоной тоо жэл бүри олошорно, хүдэлмэришэд болон хүдөөгэй ажалшадай холбоо барисаан улам бэхижээ. 1947 ондо аймагай һуурин нютаг бүхэн тээшэ бахананууд жэрылдэн бодожо, электрын элшэ хүсэ дамжуулха утаһан татагдаа һэн. Энэ хэрэгтэ комбинадай хүдэлмэришэдэй оруулһан хубита тон ехэ. Тэдэнэр электролинии таталгын эгээл хүндэ хүдэлмэри хэлсэһэн байгаа. Мүнөө аймаг дотор Ильичэй лампочкагүй һуурин нютаг, малай фермэшье олохонь бэрхэтэй болонхой.

Аймагай хүдөө нютагуудай түхэл шарай үндэһөөрөө хубилаа. Тэндэ һаруул һайхан соёлой байшангууд, һургуулинууд, библиотекэнүүд, больница болон хүүгэдэй эмхи зургаанууд олоор баригданхай. Тиимэ эмхи зургаануудые бариха хэрэгтэ Зэдын комбинадай капитальна барилгын управлениин барилгашад ехэ туһа хүргэнэ.

Жэшээнь, 1971 онһоо хойшо Хамниин совхоздо ороһо таряа сэбэрлэхэ КЗС-20, түхэлэй комплекс, Дүтэлүүрэй совхоздо тус тустаа 120 үхэрэй багтаамжатай малай 2 байра комбинадай барилгашадай хүсөөр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Мүнөө Санага тосхондо 400 хүнэй һууритай соёлой байшан баригдажа байна.

Түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы ондо Харацайн совхоздо байрын 5 гэр баригдаа, Хамниин совхоздо машинно-тракторна мастерскойн түхеэрэлгэнүүд хабсаргагдаа. Мүн СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхоздо «Универсал» гэһэн котёл хабсаргагдаһан, хүүгэдэй сад-яслиин байшанда штукатурка хэгдэһэн байна. Тиихэдэ Дүтэлүүрэй совхоздо 200 тугалай, 300 үхэр шахам тарҕалуулха байранууд соо калориферүүд тодхогдоо.

Комбинадай хүдэлмэришэд илангаяа хүдөө ажахын шухала хүдэлмэриин үедэ совхозой ажалшадта ехэ туһа хүргэдэг юм. Энэ жэлдэ тэдэнэй хүсөөр 200 гектар һайжаруулагдаһан бэлшээри хорёологдоо, 100 гектарта куузику ургуулагдаа, 800 гаран центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээ. Тэжээл бэлэдхэлгын үедэ комбинадай 60 хүдэлмэришэн саг үргэлжэ совхозуудта ажаллаһан байна. Тиихэдэ комбинадай 20 автомашина, хэдэн трактор хүдөөдэ хүдэлгэгдөө. Гадна комбинадай Холтосон тосхондохи профилакторидо хүдөөгэй 50 малшан амарһан байха юм.

Комбинадай продснабай хүдэлмэрилэгшэд холын малшадые худалдаа наймаагаар хангаха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг болоо. Тэдэнэр комплексно бригадануудай бүридэлдэ оролсоод, адууһа малай фермэнүүдтэ ошожо, нүүдэл наймаа эмхидхэдэг байха юм. Тиихэдэ Закаменск хотын соёлой ордоной дэргэдэхи арадай театрай артистнар хүдөө нютагуудаар ябажа, концерт наада табидаг заншалтай. Тэдэнэр хүдөөгэй ажалшадай хүндэтэ айлшадынь болонхой.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай цех бүхэн аймагай совхозуудые шефтээ абаһаар үнинэй. Тиигэжэ цехүүдэй хүдэлмэришэд хүдөөгэйхидтэ ехэ туһа хүргэдэг юм. Комбинадай барилгын материалнуудай цехһээ совхозууд хирпиисэ, шзбёосхо, тёосо болон барилгын бусад материал ехээр абана. Заһабарилгын-механическа заводой, авто-заһабарилгын мастерскойн коллективүүд хүдөө ажахын техникэ заһабарилгада айхабтар ехэ туһа хүргэнэ.

Комбинадай хүдэлмэришэд ба аймагай хүдөөгэй ажалшадай хоорондохи холбоо барисаан тухай хөөрэхэ болоо һаа, хэлэхэ юумэн олон байха. Тиимэһээ энэ холбоо барисаанай ашаар бүхы аймагаймнай түхэл шарай түргөөр хубилна, экономико болон соёл культурамнай хүгжэн һалбарна гээд онсолон тэмдэглэе.

Г. ЦЫДЫПОВ,
Захааминай аймагай Дүтэлүүрэй сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ОМОГОРХОНОБ, БАЯСАНАБ

Наһанаймни хахадынь Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай түүхэтэй сэхэ холбоотой юм. Үнгэрһэн 40 жэл соо хүгжэһэн промышленна энэ томо предприяти минии хараһаар лэ байтар ургаа гэжэ хэлэхэдэм, алдуу болохогүй. Юуб гэхэдэ, энэ нютаг руу түрүүшын мүр гаргагшадай нэгэниинь биб гэхэ эрхэтэйб.

1934 оной зун Улаан-Үдын «Союззолото» управлениһээ 4 автомобиль тэрэ үедөө «Джидастрой» гэжэ нэрлэгдэһэн бүтүү тайга руу ашаа асархаар гараа һэн. Нэгэ тонно хахад ашаа абадаг «ГАЗ-А» маркын автомашинануудые жолоодоһон нүхэд Ветошников, Склянов, Лямичев, дүрбэдэхинь би үни удаан саг соо ябажа, Модон хүл тосхон тушаа Зэдэ голой эрьедэ тулажа, саашаа ябаха аргагүйдөө бэлэйбди. Тиихэдэ Цахир тосхонһоо баруулжаа нэгэшье автомашина ябаагүй байһан юм.

Һонин бэлэй. Машинын абяа анир абаһан адууһа мал жэгшэн үргэжэ, нюдэнэйнгоо харахыса газар гүйлдэжэ ябашадаг һэн. Нютагай зоншье айдаг байгаа. Тэндэ ашаае-мнай буулгажа, Зэдэ гол дээгүүр онгосоор гаргаад, саашань мори, сарнуудые хүллэһэн тэргэдэ ашаалжа, байгаалиин баялиг — вольфрам суглуулагшадта, бэдэрэгшэдтэ хүргэдэг байгаа.

1934 оной июль һарада һэн ха... Юнхэрэй жалгаһаа тэргээр асарһан дүрбэн багахан хайрсагтай аад, тон хүндэ ашаа—түрүүшын вольфрам Улаан-Үдэ хүргөө һэм. Нүхэдни ашаагүйгөөр бусаа бэлэй. Тэрэ жэл соо 3 дахин ашаа асараа һэмди. Заримдаа 4-5 хоног ябажа хүрэдэг байгаабди. Тэрэ үеын зам харгы аюултай, арай шамай тэргын харгы байгаа ха юм. Даб гэбэл хүрээ, хайлаагаа барижа, өөһэдөө малтаха, харгы үргэдхэхэ хэрэг гарадаг байгаа. Эрид хэшэлүүр газарта бэе бэеынгээ машинануудые дээдэ талаһаань барилсажа гарадаг һэмди. Мүнөө һанахадаа, энеэдэһэн хүрэдэг.

Уданшьегүй—1935 ондо «Джидастройн» барилгада «ЗИС-5» маркын 17 машина үгэхэ гэһэн захиралта Москваһаа абтажа, жолоошод хэрэгтэй болоһон юм. Тиихэдэ шэнэ нээгдэһэн уурхайн барилгын ажалшадые хангаха хэрэгсэлнүүд, эдеэ хоол болон эд бараа Улаан-Үдэһөө сэхэ зөөхэ хэрэгтэй болоо һэн. Нютагай зонһоо мори унаан хабаадалсуулагдажа, зөөбэри хү... «ЗИС-5» маркын түрүүшын 17 машина тон ехэ түргэ дүүргэгдэһэн юм. 1935 оной хабар Зэдэ голые машинаар анха түрүүн гаталха даабари намда тудаа бэлэй. Гүйхэн гараса оложо, олон нүхэдэйнгөө хараһаар байтар Зэдэ голые гаталжа, түрүүшын автомобиль Юнхэрэй адагта хүрэжэ, хүдэлмэришэдэй ехэ баяр болоо һэн. Энэ хадаа майн 1-нэй һайндэртэй тохёолдуулагдаһан байгаа.

Тииһээршье машинанууд олошоржо, «Джидастройн» барилга улам үргэдөө бэлэй. Манай Эхэ ороной заха хизаар бүриһөө суглараһан хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд түрүүшээр шэнэһэнэй холтоһоор хушагдаһан балгаануудта байрлажа, энэ ехэ барилгые бодхооһон юм. Мүнөө харахада, ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб! Энэ барилгын хэрэгсэлнүүд автомашинын, мориной хүсөөр лэ шэрэгдээ бшуу.

Харин табан тонно шэгнүүртэй 3 кубометрэй түрүүшын экскаватор асархыемни мүн лэ намайе томилоо һэн. Өөрымни машина 5 тонны байгаа. Яаха гээшэб? Үе сагай эрилтэ шанга, Эхэ орондоо шухала хэрэгтэй металл абаха, тэрэниие шанаржуулан, заводуудта эльгээхэ тухай гүрэн түрын удха шанартай хэрэг гаранхай һэн. Зүрхэлөөл һэм. Хахад һара тухай замдаа ябажа, тэрэ шухаг ашаа асараа бэлэйб. Тиигэжэ түрүүшын экскаватор асарһанайнгаа түлөө магтаалда хүртөө һэм.

Мүнөө харахадам, ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб! Анха түрүүн «Джидастройн» барилгада оройдоол дүрбэхэн машинаар ашаан зөөгдэжэ эхилээ ха юм. Мүнөө Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай автотранспортын цехтэ ашаанай 172 автомашина, 21 автобус, 9 автокран, тусхай хэрэглэмжын 9 автомашина хүдэлгэгдэжэ байна. Тэдэнэй тоодо 27 тонно ашаа шэрэхэ хүсэтэй «Белаз» түхэлэй 26 машина, 12 тоннын



«Краз-256» түхэлэй 22 автомашина гэхэ мэтэ ехэ хүсэтэй техникэ олон. Энээнһээ гадна, Закаменск хотын АТП-дэ ашаанай 73 машина, 33 автобус болон бусад техникэ бии. Хамһабариин цехүүдтэ, эмхи зургаануудта хэрэглэгдэдэг автомобильнуудые би тоолоногүйб. Тэндэ мүн лэ 150 гаран машина бии. Хэдэн арбаад хүнгэн машина ажалшад худалдан абана. Мотоцикл тухай хэлэһэнэйшье үлүү ха даа.

Би өөрөө Черниговскэ губернидэ түрэһэн хүм. 40 жэлэй туршада Закаменск хотодо ажаһуунам. Эндээ нютаг-жаа гээшэб. Пенсидэ гараһаар 11 жэл бологдоо. Үр залгамжалуулан хоёр хүбүүмни машинын жолоошод болоо. Ехэ хүбүүмни 16 жэл жолоошоноор хүдэлнэ. Нүгөөдэнь автомеханик болонхой. Намайешье Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай дирекци, партком, профком мартадаггүй, хамаг баяр ёһололдо уридаг, зарим юумэнүүдые өгүшэдэг юм.

Энэ ехэ предприятида анха түрүүшын зам гаргалсажа, анха түрүүшын хэрэгсэлнүүдые шэрэлсэжэ, түрэл хотынгоо һуури табилсаһан хадаа омогорходогби.

П. МИХАЙЛОВ,
ажалай ветеран, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденой кавалер.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Н. А. СЕМАШКЫН НЭРЭМЖЭТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА БОЛЬНИЦЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Байгуулагдаһаар 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, эмнэлгэ-һэргылэлгын хүдэлмэридэ, мүн медицинскэ кадрнуудые бэлдэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө Н. А. Семашкын нэрэмжэтэ Республиканска больницые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной октябриин 23.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Н. А. СЕМАШКЫН НЭРЭМЖЭТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА БОЛЬНИЦЫН МЕДИЦИНСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ВРАЧ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Арад зоной бэеын элүүрые хамгаалха талаар габьяатай байһанайнь түлөө иимэ хүнүүдтэ **Буряадай АССР-эй Габьяата врач** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Базарон Надежда Дугаровнада — физиологиин отделениие даагша.

Боянова Надежда Бужеглаевнада — нюдэнэй отделениие даагша.

Жукова Надежда Ивановнада — врач-невропатолог.

Иванов Владимир Алексеевичтэ — кардиоревматологическа отделениие даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной октябриин 23.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Н. А. СЕМАШКЫН НЭРЭМЖЭТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА БОЛЬНИЦЫН МЕДИЦИНСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Н. А. Семашкын нэрэмжэтэ Республиканска больницын байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, арад зоной элүүрые хамгаалха талаар олон жэлэй туршада амжалтатайгаар ажаллаһанайнь түлөө иимэ хүнүүдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Бороноев Сергей Степановичые — врач-нейрохирург.

Витоиская Ида Евгеньевнае — кардиоревматологическа центрые даагша.

Жалсараев Андрей Иннокентьевичые — хирургическа отделениие даагша.

Крум Нина Кирилловнае — терапевтическэ отделениин медицинскэ сестра.

Малыгина Мария Константиновнае — нюдэнэй отделениин медицинскэ сестра.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной октябриин 23.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР П. С. СОФРОНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын ашагта малтамалай промышленностьда удаан саг соо үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Загарайн аймагай «Татарский ключ» карьероуправлениин директор нүхэр Петр Семенович **Софроновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной октябриин 23.

ОЛОНДО МЭДЭЭЖЭ АДРЕС

Москва, Кропоткинско үйлсэ, 10. Эндэхи хуушанай тусгаар байшан соо Эб найрамдалай совет жасын правлени байдаг юм. Великобританиһаа Л. Клансиин эльгээһэн бэшэг, хоёр фунт стерлинг мүнгые Эб найрамдалай жасада дамжуулхын тула эндэ ерээб. АПН-эй материалнуудаар Лондондохи Совет посольствын барлан гаргагдадаг «Совьет уикли» («Советский еженедельник») гэжэ газетын редакцида тэдэнь эльгээгдэһэн байгаа. Бэшэг дотор мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, госпожа Кланси—мүнөө Саутхенд хотодо ажаһуудаг пенсионер, энэ газетые үнинэй уншадаг хүн.

Эльгээһэн мүнгыень абаха зуураа, правлениин харюусалгата секретарь Леонид Никонов иигэжэ хэлэбэ:

— Эб найрамдалай Совет жасын правлени госпожа Клансиин оруулһан мүнгые хүндэтэйгөөр угтан абаба. Өөрынгөө ехэ бэшэ пенсиһээ таһалжа эльгээһыень тухайлхадаа, бүришье уяран талархаабди. Эдэнь бусад мүнгэ зөөритэй хамталагдан, хүгжэжэ байгаа оронуудай арадуудта туһалха, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха һайн һайхан хэрэг бүтээхын тула эльгээгдэхэ байха.

Эб найрамдалай Совет жасада бага бэшэ мүнгэн Англи, Франци, ФРГ, США болон бусад гүрэнүүдһээ орожол байдаг. Һүүлэй жэлнүүдые дурдабал, иимэ байна.

Господин Джон Зубонай захиһанай ёһоор, тэрэнэй нэрэһээ горитой мүнгэ Эб найрамдалай жасада дамжуулха тухай мэдээсэл һаяхан США-һаа ерээ. Тэрэшэлэн, манай орон соогуур ябахаяа ерэһэн итальян аяншалагшад Эб найрамдалай жасада мүн лэ горитой мүнгэ (итальян лирэ) оруулһан байна. Канадын мэдээжэ уран зохёолшо Дайсон Картерһаа һаяхан юрэ бусын посылка абтаба. Тэрээн сооһоонь тус бүридөө 25 центын сэнтэй канад 2130 зэд мүнгэн гараба. Посылкатай хамта эльгээһэн захидал соогоо Дайсон Картер иигэжэ бэшэнэ: «Минии һамган Шарлотта амиды мэндэ байхадаа, совет хүнүүдтэ эльгээхын тула иимэ мүнгэнүүдые (монетэнүүдые) суглуулжа эхилһэн юм. Хожомынь өөрөө үшөө хэдэн монетэ нэмээ һэм.

Һамганайнгаа хүсэлые дүүргэн, Эб найрамдалай Совет жасада иимэ бэлэг ехэ урматайгаар дамжуулнаб. Тон амгалан һайн байхыетнай таанадта хүсэнэб».

Эб найрамдалай Совет жасын правлениин тоолон тодорхойлһоной ёһоор, энэ эмхиин хүдэлмэридэ 60 миллион хүн хабаадана. Тэдэнэр правлениин нэрэ дээрэ элдэб хэмжээтэй мүнгэ зөөри эльгээдэг. Хүн бүхэн өөрынгөө шадалай, арга боломжын зэргээр эльгээдэг ааб даа. Гэхэ зуура, мүнгэнһөө гадна, мүн үнэтэй бэлэгүүд—алтан, мүнгэн эдлэлнүүд, искусствын зохёолнууд, уг дамжажа ябаһан үнэтэ зүйлнүүд ородог. Вьетнамай, Камбоджын үхибүүдтэ туһалхын, Гондурасай клиникые элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангахын, Египедтэ һургуули гү, али Ханойдо нарайлалгын байшан барихын тула, тобшолон хэлэбэл, дэлхэй дээрэ дайн дажарай болохогүйн тула, эдэ хүнүүд эб найрамдалай Совет жасада мүнгэ зөөри эльгээнэ бшуу.

Кропоткинскдохи байшандаа гарахаяа байтарни, гэнтэ үүдэн нээгдээд, наһажаалшаг эхэнэр орожо ерэбэ.

Москва шадархи Балашиха хотын библиотекын директор байһан, 72 наһатай Мария Титаренко ямар ушарһаа эндэ ерээ хаб? Уташье, ушаралнуудтайшье наһан соогоо суглуулһан нөөсэеэ Эб найрамдалай жасада үргэхын тула эндэ ерэһэн байба.

— Би хүгшэрөөб. тиимэһээ Эб найрамдал хамгаалгын хэрэгтэ туһалхын тула шадаха юумэеэ хэбэ гээшэб —гэжэ мэдүүлбэ.

Ольга ОБУХОВА,
АПН-эй корреспондент.

СОВЕТ УЗБЕКИСТАНАЙ ТАБИН ЖЭЛЭЙ ОЙ

Нүхэр Ш. Р. РАШИДОВАЙ хэһэн элидхэлһээ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 3 дахи нюурта.)

Элбэг дэлбэгээр туһаламжа үзүүлжэ, нүхэдэй ёһоор дэмжэдэг байһанайнь түлөө Узбекистанай ажалшад ленинскэ партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада болон КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневтэ өөртэнь, мүн аха дүү бүхы арадуудта үнэн зүрхэнэйнгөө баяр баясхалан сэдьхэл зүрхэндөө хэтэ мүнхэдөө хадагалжа ябаха юм.

Совет арадуудай хани барисаан, али бүхы талаар тэдэнэй хамтаран ажаллалга, аха дүүгэй ёһоор бэе бэедээ туһалалсалга үдэр бүхэндэ хаа хаанагүй харагдана. Энэ ушар манай арадуудые улам ойро дүтэ болгоно, нэгэ бүлын арадуудбди гэһэн мэдэрэлыень батадхана, мүн арад бүхэнэй ба манай олонациональна бүхы гүрэнэй хүсэ шадалые айхабтар ехээр арьбадхажа, бүхы социалис нацинуудай, манай бүхы агууехэ Эсэгэ ороной һалбаран мандахын бата найдамтай эшэ үндэһэн болоно. Гранит шулуун мэтэ хатуу, булагай уһан мэтэ тунгалаг, наран мэтэ халуун, һаруул СССР-эй арадуудай үнэн зүрхэнэй хани барисаае бидэнэр нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр, эгээ хүндэтэй, һанаха байха юумэмнай гэжэ хододоо сахижа ябахабди!

Манай республикатай хамта Узбекистанай Коммунис парти урган хүгжөө юм. Үзэл сурталай талаар болбосорон хатуужанхай, политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэриин ехэ дүй дүршэлөөр баяжанхай, КПСС-эй ленинскэ ЦК-е нягтаар тойронхой манай парти хахад зуун жэлэйнгээ ойе угтажа байна. Партимнай тоогоороо олошороо, эмхидхэлэй талаар бэхижэээ.

Узбекистанай Компарти хахад зуун жэлэйнгээ замда агууехэ Ленинэй партиин найдамтай дайшалхы отрядынь байха үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ ябаа, марксизм-ленинизмдэ, социалис интернационализмын гол ёһонуудта хододоо үнэн сэхэ байгаа. Тэрэ хододоо олонитын дайшалхы эмхидхэлшэ, коммунизмын түлөө тэмсэлдэ арад зониие зоригжуулагша байгаа юм.

Мүнөөдэр хэһэн бүтээһэн ажалайнгаа үрэ дүн гаргажа байхадаа, хүдэлмэримнай саашадаа үшөө һайжаруулхаар гэжэ һайн мэдэрнэбди.

Манай арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ашаглагдаагүй арга боломжонууд үшөө олон. Арга боломжонуудые түргэнөөр ашаглаха, экономикын аша үрые дээшэлүүлхэ, республикын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые түргэнөөр хүгжөөхэ гээшэ манай зорилго мүн гэжэ Узбекистанай партийна организаци тоолоно. Энэ зорилгые дүүргэлгэдэ манай кадрнуудай, бүхы коммунистнуудай, бүхы ажалшадай хүсэлэл оролдолго зорюулагдаха юм.

Республикын ажалшад партиин хараалһан түсэб зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада эршэ хүсэеэ гамнахагүй, социалис Эхэ оронойнгоо үмэнэхи патриотическа болон интернациональна уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр саашадаашье дүүргэжэ ябаха юм гэжэ Ш. Р. Рашидов Узбекистанай коммунистнуудай болон бүхы ажалшадай зүгһөө КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые болон Советскэ правительствые үгынгөө түгэсхэлдэ найдуулба.

Нүхэр Ш. Р. Рашидовай хэһэн элидхэл альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ таһалдагдаһан байна.

* * *

Делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд: РСФСР-һээ — Россин Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, Москваһаа — КПСС-эй МГК-гай секретарь Л. И. Греков, Ленинградһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, партиин обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, Украинын ССР-һээ — республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ И. С. Грушецкий, Белоруссиин ССР-һээ — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров, Ивановска областьһоо, Иваново хотоһоо — партиин обкомой нэгэдэхи секретарь В. Г. Клюев, Казахай ССР-һээ — республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ С. Б. Ниязбеков, Грузиин ССР-һээ — Грузиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзе, Азербайджанай ССР-һээ — Азербайджанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Г. А. Алиев, Литвагай ССР-һээ — республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. А. Манюшис, Молдавиин ССР-һээ — Молдавиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. И. Бодюл, Латвиин ССР-һээ — республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Я. Рубэн, Киргизэй ССР-һээ — Киргизэй компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Т. У. Усубалиев, Таджигай ССР-һээ — Таджикистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Д. Р. Расулов, Армениин ССР-һээ — Армениин компартиин ЦК-гай секретарь К. С. Демирчян, Туркмениин ССР-һээ — Туркменистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь М. Г. Гапуров, Эстониин ССР-һээ — Эстониин компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь К. В. Лебедев гэгшэд алдарта ойгоорнь, Эхэ ороной үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, Узбегэй ССР-эй ажалшадые үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

Совет Узбекистанай, тэрэшэлэн Совет ороной бүхы аха дүү республикануудай, экономикын ба соёлойнь хүгжэлтэ — хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, арадай интеллигенциин зохёон байгуулхы зоригжол түгэс ажалай үрэ дүн, Коммунис партиин ленинскэ национальна политикын илан мандаһанай эли тодо гэршэ болоно гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Болгариин Хасковско округой делегациин хүтэлбэрилэгшэ — БКП-гэй окружкомой нэгэдэхи секретарь Г. Н. Корцанов суглаанда хабаадагшадые, республикын бүхы ажалшадые амаршалба.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда баталан абаа.

Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Д. Худайбердыев түгэсхэлэй үгэ хэлэхэдээ, республикадань үндэр дээдэ шагнал барюулһанай түлөө түрэл Коммунис партидаа, Советскэ правительствада үнэн зүрхэнэй, халуун баясхалан хүргөө.

Республикын ажалшад партиин, гүрэнэй саг үргэлжын анхарал, оролдолгодо харюу болгон социалис Эсэгэ оронойнгоо саашадаа һалбаран хүгжэхэ хэрэгтэ бүри ехээр хубитаяа оруулха, бүхы совет арадтаяа хамта Ленинскэ партиин шалгармал хүтэлбэри доро коммунизмын түгэс илалта тээшэ д а б ш а х а гэжэ н ү х э р Худайбердыев Узбекистанай компартиин Центральна Комитедэй, Республикын Верховно Соведэй Президиумэй ба Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө, Узбекистанай бүхы ажалшадай үмэнэһөө, КПСС-эй Центральна Комитедые, Советскэ правительствые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые найдуулба.

Баярай суглаан дүүрээ гэжэ соносхогдоо. Энээндэ хабаадагшад партийна гимн «Интернационалые» ехэ дэбжэлтэтэйгээр дуулаба. Ленинскэ партиин, манай олон үндэһэ яһатантай Эхэ ороной арадуудай аха дүүгэй хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан уреэлэй үгэнүүд зал дотор дуулдаа.

* * *

Баярай суглаанда хабаадагшадта зорюулагдаһан, искусствын мастернуудай концерт энэ үдэшэ Искусствын ордон соо болобо. Тэрээндэ нүхэд М. А. Суслов, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, Узбегэй ССР-эй хүтэлбэрилэгшэд, һайндэртэ ерэһэн делегацинуудай толгойлогшонор байлсаа.

Концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

(ТАСС).



АЛТАЛМАЛ утаһаар дэб зүйлнүүдые оёдог харагай фабрикада бүт... һэн тюбетейкэ, угалза... тэй национальна туфли... ледүүд манай орон д... баһа хилын саанашье ... нөөр мэдээжэ болонхой...

Гаргаһан алталмал ... нүүдэйнь Гүрэнэй ша... тэмдэгэй олгогдоһон ... предприяти уласхоор... выставкэ болон ярмаг... нэгэнтэ бэшэ хабаада... байна.

Бухарагай алталмал ... һаар уралан оёгшод эн... бан жэлэй дүрбэн ... түсэбые болзорһоо урид ... ябриин 23-да дүүргэхые ... галаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ал... утаһаар уралан оёдог ... Дильбар Ахмедова.

ТАСС-ай фотохрон...

ВОЖДЬДО ЗОРЮУЛАГДАҺАН ПАМЯТНИК

ТАШКЕНТ. (ТАСС). Узбегэй ССР-эй, Узбекистанай компартиин тогтоогдон байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээхэнэ, Ташкентдэхи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй талмай дээрэ ажалшадай агууехэ вождь, багша, Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигшада зорюулагдаһан памятник баярай оршон байдалда нээгдээ.

Скульптор, Ленинскэ, Гүрэнэй шангуудай лауреат, Социалис Ажалай Герой Н. В. Томскиин, Ташкентын архитектор С. Р. Адыловай проектын ёһоор, энэ гайхамшаг памятник бүтээгдэһэн байна.

Манай хөөрэлдөөн: АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

Мүнөөдэр Улаан-Үдэ хотодо научно-практическа конференци нээгдэбэ. Тус конференцидэ хабаадагшад «Байгал шадархи газар дайдые аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ зорилгонууд» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэхэ юм. Конференциин нээгдэхын урда СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ профессор В. Р. Филипповтэй уулзажа, хэдэн асуудалда харюусахыень гуйһан байнабди.

Василий Родионович, энэ конференци ямар удхатайб, яахадаа манай Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэхэ болооб?

— Байгал дэлхэй дээрэ алдар суута гараһан үзэсхэлэн гоё нуур мүн. Байгалай үнэтэй сэнтэй юумэниинь юуб гэхэдэ, хүн зониие, промышленностиие уһаар хангаха, Ангар, Енисей мүрэнүүдэй уһанай урасхалай жэрэмдэ, мүн загаһанай ажахыда, транспортна тамаралгада ехэ удха шанартай гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Байгал шадарай дайда ой модоор, ашагта малтамалнуудаар баян. Тэндэһээ молибден, вольфрам, алтан, шулуу нүүрһэн болон бусад үнэтэ малтамалнууд элбэгээр абтана, ой модон отологдоно. Тэдэнэй тоодо Баунтын алтанай прииск, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, Тимлюйн цемент, шифер бүтээн гаргадаг завод, Татарский ключ карьер болон олон леспромхозууд, модо болбосоруулдаг предприятинууд ороно. Байгал шадарай газар дээрэ олон колхоз, совхозууд байгуулагданхай. Тус ажахынууд гол түлэб мяха, һү, нооһо, үндэгэ, ороохо таряа, овощ үйлэдбэрилдэг.

Байгал шадарай газар дайдые зүбөөр, аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэбэл, республикын ажахынуудай саашанхи хүгжэлтэдэ ехэ нүлөө үзүүлхэнь дамжаггүй. Энэ дайдые зүбөөр ашаглахаһаа гадна, байгаалиинь баялигые химгадан хамгаалха хэрэгтэ ажахынууд, нийтын эмхи зургаанууд гол анхаралаа табиха, энэ талаар зохисотой хэмжээ баталан абаха уялгатай.

Республикымнай эхэнхи хубинь Байгал шадар оршодог. Тиимэһээ тус конференци манай республикын ниислэл хото Улаан-Үдэдэ зарлагдаба.

— Тус конференци дээрэ ямар асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэб?

— Юрэнхы дээрэнь хэлэбэл, үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөхэ, Байгал шадархи нютагуудай баялигые аша үрэ ехэтэйгээр саашадань хэрэглэхэ асуудалнууд зүбшэгдэхэ байна. Конференцидэ хабаадагшад парти, правительствын энэ асуудалаар баталан абаһан тогтоолнууд эрдэм-шэнжэлэлгын институдуудта түсэблэлгын, проектнэ эмхи зургаануудта, ажахынуудта хэр дүүргэгдэнэб, ямар хэмжээнүүд абтанхайб гэжэ хэлсэхэ байна.

СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин, эрдэм шэнжэлэлгын бусад, институдуудай эрдэмтэд Байгал шадарай газар дайдын баялигые хараадаа абажа, промышленна, хүдөө ажахын, транспортна предприятинуудые бии болгохо асуудалаар холын хараатай түсэб зохёохо байна. Тус конференцидэ СССР-эй, РСФСР-эй Министерствэнүүдэй түлөөлэгшэ болон эрдэмтэд шулуу нүүрһэнэй, химическэ, горнорудна, металлургическа, загаһанай, мяханай, һүнэй, хүнгэн промышленностиин, ой модоной, модо болбосоруулгын предприятинуудай хүгжэлтые тодорхойлхо байна. Байгалда шудхан ородог гол мүрэнүүдые сэбэрлэхэ хүдэлмэриие саашадань гуримшуулха асуудал зүбшэн хэлсэхэ юм.

— Байгал шадарай газар дээгүүр гараха БАМ-ай барилга тухай эндэ зүбшэн хэлсэгдэхэ гү?

— Байгаалиин барагдашагүй ехэ баялигтай Сибириин дайдын дундуур зурын гараха эдэ түмэр замай барилга промышленна шэнэ ехэ район байгуулха арга олгоно.

Буряадай АССР-эй, ... хүүгэй, Шэтын областьн... дай хойто нютагуудай ба... гые ашаглаха хэрэгтэ Б... горитой үүргэ дүүргэхэ ... Шэнэ газар зүбөөр аша... ха байгаалиин баялиг ... бадхаха асуудалнууд ... нөөр табигдана.

— Конференцидэ хэд ... бааданаб? Энээн тушаа ... гонихоноор хөөрэжэ үгып.

— Байгал шадархи н... гуудай баялигые ашагла... да хабаатай олон Минист... ствэнүүдэй, эрдэм-шэнжэ... гын зургаануудай, парти... советскэ органуудай тү... лэгшэнэр хабаадана. Кон... ренциин хүдэлмэридэ со... но-республиканска Минист... ствэнүүдэй хүтэлбэрилэг... болон мэргэжэлтэд, Мос... Эрхүү, Новосибирск бо... ороной бусад хотонуу... олон эрдэмтэд олоороо ... баадана. Тэрэ тоодо Бур... дай АССР-эй, Эрхүүгэй, ... тын областьнуудай парти... советскэ хүдэлмэрилэг... СССР-эй Наукануудай А... демиин Сибириин отд... ниин Буряадай филиа... эрдэмтэд бии. Конферен... хүдэлмэридэ хабаадагша... урда КПСС-эй Буряадай ... комой нэгэдэхи секре... А. У. Модогоев үгэ хэлэ...

Байгал шадарай нюта... дай баялиг зүбөөр ашаг... талаар конференцидэ ха... дагшад зохисотой хэм... баталан абаха юм.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

БЕРЛИН

ДРВ-дэ БЭЛЭГ

ТАСС

ГДР-эй ажалшад Вьетнамай Демократическа Республикын хүн зондо бэлэг болгон һүүлшын гурбан жэлэй туршa соо 29 заһабарилгын механическа мастерской ДРВ-дэ эльгээгээ. Үшөө 15 иимэ мастерскойн түхеэрэлгэнүүд һаяар ДРВ эльгээгдэхэ юм.

ГДР-эй 150 шахуу мэргэжэлтэд эдэ түхеэрэлгэнүүдые тодхолгодо ба ашаглалгада, нютагай кадрнуудые һургаха хэрэгтэ хабаадалсаа. Вьетнамай 100 гаран хүдэлмэришэн ГДР-эй предприятинуудта үйлэдбэриин прантика гараһан байна.

Вьетнамай бүлэг залуушуул мүнөө үедэ ГДР-тэ радиотехнигүүдэй, электромонтернуудай, машина бүтээгшэдэй мэргэжэлдэ һуража байнхай.

БОНН

Уласхоорондын профсоюзна конференци

ТАСС

Франкфурт-на-Майне хотодо уласхоорондын конференци нээгдээ. 33 ороной, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, Чехословакиин, ГДР-эй ба Венгриин түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн уласхоорондын профсоюзна нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэд конференцидэ хабаадана.

ФРГ-дэхи немец профсоюзуудай нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Г. О. Феттер конференцидэ хабаадагшадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, социалис оронуудай профсоюзуудтай холбоо барисаанай байгуулагдаад, хүгжэжэ байһые һайшаагаа. Олониитынгээ байгуулалтын ондо ондоо байгаашье һаань, мүнөө социалис ба капиталис оронуудай профсоюзууд «олон асуудалнуудаар һайн харилсаатай болоо» гээд тэрэ мэдүүлһэн байна.

КАИР

АРЕ-дэ һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ

ТАСС

Египедэй Араб Республикын дээдэ һургуулинуудта һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Египедэй найман университедтэ 250 мянган шахуу хүн хэшээлнүүдээ эхилээ.

Дээдэ ба Дунда Египедтэ хэдэн жэлэй урда тээ байгуулагдаһан университедүүд нилээд ехээр үргэдхэгдөө. Энэ хадаа һурагшадай тоо олон болгохо арга олгоо. Жэшээлхэдэ, Асьютска университедтэ мүнөө жэлдэ 36 мянган студент һураха, энэнь нёдондонойхиһоо 3 мянган хүнөөр олон байна. Масурай университедтэ 3 шэнэ: барилгын, хүдөө ажахын ба наймаанай-юридическэ факультедүүд нээгдээ. Сохагта (Дээдэ Египет) үшөө нэгэ университедэй байшангай барилга эхилээ. Студентнүүдэй байха хамтын байранууд олоор баригдана.

Студентнүүдэй бодото дүршэлдэ һураха, һуралсалые үйлэдбэриин ба ороной экономическа дэбжэлтын эрилтэнүүдтэ тааруугаар табиха хэрэгтэ мүнөө жэлдэ ехэ анхарал хандуулагдаха юм.



США. Сагаан шарайтай болон негр үхибүүдэй нэгэ һургуулида һурахые буруушаан эсэргүүсэһэн нютагай расистнуудай хэрзэгы аашаһаа эхилһэн. шахардуу байдал Бостондо тэрэл зангаараа үлэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бостоной полициин мотоциклтэ харуул негр һурагшадай һуугаад ябаһан һургуулиин автобуусые үдэшэжэ ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

МАДРИД

ЗҮБ ЗҮЙТЭЙ ЭРИЛТЭНҮҮД

ТАСС

Испаниин хүдэлмэришэд өөрынгөө эрхын түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Экономическа эрилтэнүүдһээ гадна, ажалшад политическэ шэнжэтэй эрилтэнүүдые хэдэг болоо.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй забастовко Мадридта недели үлүүтэй саг соо үргэлжэлһөөр. «Политическэ талаараа найдамтай гэһэн үнэмшэлгэ» хүдэлмэридэ орохын тулада харуулха гэһэн гуримые болюулха тухай эрилтэ забастовкодо хабаадагшад хэнэ.

Гурбан жэлэй урда тээ ажалшадай забастовкын үедэ полициин буудажа алаһан нүхэдэйнгөө дурасхаалда зорюулжа, Барселондохи Испаниин тон томо автомобильна заводой хүдэлмэришэд нэгэ үдэрэй забастовко эмхидхээ.

Өөһэдэйнь 22 нүхэдые хуули бусаар ажалһаань гаргаһые буруушаалгын тэмдэг болгон Мадридай автомобильна заводуудай нэгэнэй хүдэлмэришэд забастовко хээ.

Бильбаодахи электроаппаратурын завод урда мэтэ хаалтатай. Хүдэлмэришэдынь салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха, эрилтэ хэнэ.

ТОКИО

Патриодуудые хашана, хэһээнэ

ТАСС

Правительствада эсэргүү ябуулга хээ гэһэн хэбэртэйгээр Урда Корейдэ түрмэдэ хаагдагшад үнэн зүб байдалай, демократиин ба эрхэ сүлөөгэй түлөө амгалан ёһоор тэмсэжэ байһан патриодууд болоно. Иимэ һанамжа Христиан-студентнүүдэй бүхэдэлхэйн федерациин делегациин гэшүүд Сеулда пресс-конференци дээрэ хэлэһэн байна. Тэдэнэр хадаа Урда Корейдэ полициинхидэй хашалта хэһээлтэ хэдэг байһан баримтануудые байра дээрэнь мүрдэжэ үзэхэ арга олоһон байгаа. Үгытэй ядуу байдалһаа, шэрүүн шанга даршалтаһаа хохидон тулижа байһан арадай эрхын түлөө эдэ хүнүүд тэмсэнэ гээд делегациин гэшүүд онсолон тэмдэглэнэ. Студентнүүдтэй, дээдэ һургуулинуудай профессорнүүдтэй, шажан эрхилэгшэдтэй делегациин гэшүүд неделиин турша соо хөөрэлдэһэн байха юм. Тиихэдээ эдэ хүнүүд полициин ажаглалта доро байдаг, тэдэндэ арестовалагдаха аюул тохёолдодог гэһэн баримтануудые делегациин гэшүүд суглуулаа. Урда Корейн аюулгүйе сахиха албан делегациин гэшүүдэй өөһэдынь хойноһоо ажаглалта хэдэг байгаа. Политическэ шалтагаанаар түрмэдэ хаагдаад, зобоогдожо байгшадтай уулзаха арга боломжо үгэхэһөө Сеулай засагаархидай арсаһыень делегациин гэшүүд буруушааһан байна.

ТОКИО

Японой хэблэл һанаагаа зобоно

ТАСС

Ороной ондоо тээшэнь худалдадаг юумын ехээр хорожо байһан тухай Японой хэблэл һанаагаа зобонгёор бэшэнэ. Гадаадын худалдаа наймаанай ба промышленностиин министерствын мэдээнэй ёһоор энэ оной сентябрьда Японой бусад оронуудта худалдадаг юумэн 3.110 миллион доллар болоо. Энэнь урдахи һарынхида ороходоо 13,7 процентээр бага байна. Японой бусад оронуудта худалдадаг юумэнь энэ жэлэй хоёрдохи хахадһаа хорожо эхилээ. Ойрын сагай соо байдалнай һайжарха гэжэ Япон мүнөө найдажа шадахагүй байна гээд министерство тэмдэглэнэ.

Японой автомобиль, судна, болон машинануудые ондоо тээшэнь худалдалга ехээр үсөөрхэ шэнжэтэй болоод байна гээд «Асахи» газетэ бэшэнэ. США, Баруун Европын бусад оронууд Японой машинануудые үсөөнөөр худалдан абадаг болоо. Японой машина бүтээгшэдэй байдал үшөө юун дээрэһээ бэрхэтэй болооб гэхэдэ, урда тээнь Японой фирмэнүүдэй бүтээдэг багашагууд машинануудые Америкын автомобильна томо компанинууд энэ жэлдэ бүтээдэг болошо эхилээ. Американ ба Баруун Германиин фирмэнүүдэй баалалтаар Японой электро-түхеэрэлгэнүүдые бүтээгшэдэй захилнууд уласхоорондын дэлгүүрнүүд дээрэ орожо эхилээ.

ВАШИНГТОН

США-гай ба Мексикын президентнүүд уулзаба

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд американо-мексикан хилэ дээрэ Мексикын президент Л. Эчеверитэй мүнөөдэр уулзаба.

Тэдэнэй хэлсэхэ зүйлнүүд тусхайтаар соносхогдоогүй, гэбэшье олон асуудалнууд хаража үзэгдэхэ гэжэ багсаагдана. Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаачи-экономическа харилсаанай асуудалнууд шухала һуури эзэлхэ гээд шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

Нёдондо жэлдэ Холбоото Штадуудта Мексикын худалдаһан юумэ худалдажа абагшаһаань 900 миллион доллараар бага байшоо. Энэ хадаа Мексикэдэ һанаагаа зобохо ябадал ехэ болгоно. Мүнөө жэлдэ даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор худалдадаг юумэнь худалдажа абагшаһаа үшөө 80 процентээр бага болохо.

Мексикэдэ нефтиин ехэ уурхай һаяхан элирүүлэгдээ. Хэблэлэй һанамжын ёһоор Холбоотой Штадуудта, тэрэнэй баруунай партнернуудта элшэ хүсэнэй талаар бэрхэшээлэй тохёолдожо байһые хараада абабал, нефть гол асуудалнуудай нэгэн болохо байна. Мексикэ «нефть тон ехээр худалдажа шадаха» гээд США-гай тоолодог тухай «Вашингтон-стар-ньюс» газетэ бэшэнэ. Нефть худалдадаг оронуудай эмхидэ Мексикын оролсохогүй тухай үгэеэ ойлгуулха гэжэ американ тала оролдохо байна гээд газетэ заана. Эдэ оронууд хамтаараа ябуулга хэжэ, дэлхэйн дэлгүүр дээрэ нефтиин сэн тогтоохо асуудалнуудаар бэеэ даанхай хараа бодол баримталдаг болоҗо байнхай.

НЬЮ-ЙОРК

США-да экономическа доройтолго болоно

ТАСС

Холбоото Штадуудай экономико доройтон унана гэжэ энэ оной гурбадахи кварталай дүнгөөр тунхаглагдаһан тусхайта мэдээнүүд лаблажа үгэнэ. Мүнгэнэй үнэ унажал байһаар.

Гурбадахи кварталда ороной продукци бүхы дээрээ 2,9 процентээр хороо гэжэ худалдаа наймаанай министерство тодорхойлбо.

Автомобильна промышленность илангаяа ехээр хохидолдо ороо. Ушарынь хадаа сэнгэй ехээр нэмэһэн дээрэһээ автомобиль худалдажа абагшад үсөөрһэн байха юм. Мүнөө жэлдэ нёдондонойхитой сасуулжа үзэбэл, автомобиль худалдалга 21 процентээр хороо.

Автомобильна промышленностьһаа 52000 шахуу хүдэлмэришэн ажалһаа гаргагдаа. Гадна, олон мянган хүн саг зуура хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэһэн байха юм.

Орон дотор бүхы дээрээ хүдэлмэригүйдэлгэ ехээр нэмэжэ, сентябрь һара соо ажал хэжэ шадаха хүнүүдэй 5,8 процент хүрэтэр олошороо. Хуулита мэдээнэй ёһоор мүнөө США-гай 5.300.000 хүн хүдэлмэригүй болонхой. Саг зуура ажалһаа гаргагдаһан хэдэн миллион хүн эдэнэй тоодо оролсоногүй.

ВЕНТЬЯН

Хархис шанга засагые буруушаана

ТАСС

Мянга шахуу демонстрантнууд Сайгоной үйлсэнүүдээр жагсаалаар ябан гаража, «президент» Тхиеугэй хархис шанга засагые буруушаажа байһанаа элирхэйлбэ. Эндэ абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор Сайгоной засагаархидай арадта харша политикада эсэргүү хүсэтэ хүдэлөө «ажаһууха эрхын түлөө эхэнэрнүүдэй тэмсэлэй хүдэлөөнэй» түрүүлэгшэ Нго Ба Тхань шажан мүргэлэй түлөөлэгшэд эмхидхээ.

Студентнүүд, солдадууд, дайнай ветеранууд, ламанар, католическа священигүүд болон хотын хүн зонһоо бүридэһэн демонстрантнуудай колоннонууд национальна ассамблейн — Сайгоной «парламентын» байшангай дэргэдэ ерээ. Эб найрамдалые, орон доторхи эблэрэлгые һэргээхэ, Вьетнам тушаа Парижска хэлсээнүүдые наринаар сахиха, политическэ шалтагаанаар хаалтада һуугшадые дары түргэнөөр сүлөөлхэ эрилтэ демонстрацида хабаадагшад хэнэ. Засагта эсэргүүсэгшэдэй мэдээнэй ёһоор Сайгоной түрмэнүүд болон концлагерьнуудта 200 мянга шахуу хүн хаалтатай.

ПРАВДА БУРЯТ...

Нэгэдэхи хууд... КПСС-эй ЦК-гай, С... Верховно Соведэй Пре... мэй болон СССР-эй ... стрнүүдэй Соведэй ам... га. «Аха дүү арадуу... гэ бүлэдэ» — Ш. ... шидовай элидхэлһээ. ... Узбекистанай 50 жэ... М. А. Сусловай хэлэ... (эхин). Буряадай А... Верховно Соведэй Пре... мэй Указууд. «Байг... арадай албанда» — ... дөөн.

Хоёрдохи хууд... «Совет Узбекиста... жэл». М. А. Суслова... һэн үгэ (түгэсхэл).

Гурбадахи хууд... «Аха дүү арадуудай ... лэдэ». Ш. Р. Ра... элидхэлэй түгэсхэл.

Дүрбэдэхи хууд... «50 жэл элүүрые ха... да» — Д. Васюткинай ...

СЭНХИР ЭК...

НЭГЭДЭХИ ПРОГР...

«Орбита». 14.35 — ... зурагуудта — нара... тэ). 12.50 — һүүл... нин. 15.00 — ... т а н а й оюун ... нэй концерт. Таш... дамжуулга хэгдэхэ ... 16.30 — 16.40 — ... лалга. 16.40 — «Оло... нэй ленинскэ униве... «Харюусалгын ... Волгоградай трактор... дэг заводто социали... сөө эмхидхэлгын ... шэлһээ.

Улаан-Үдэ. 18.00 ... жуулгын программа ... — МНР-эй 50 жэлэ... «Монголой уран зох... то айлшалалга». ... Телевизионно һонии... даар).

«Орбита». 19.00 ... мя» — мэдээсэлэй ... ма.

Улаан-Үдэ. 19.30 ... публикын шэнэ бар... дээрэ» гэһэн ... 20.10 — Хүгжэмтэ... лалга.

«Орбита». 20.15 ... ловско областиин ... түсэб бэелүүлгэдэнэ... эй Орловско обкомо... хи секретарь Ф. С. ... дамжуулгада хаба... 21.00 — Концерт ... 21.15 — «Семья ... Франциин телевизио... һайханай фильм (5-... ри, үнгэтэ). 22.20 ... — Забһарлалга. «Поэзи». С. Никит... — «Энэнние таа... хат». Викторина ... 24.00 — «Время» ... сэлэй программа.

Редакторай ...
М. Н. НИМ...

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04608 Заказ ...